

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, AUGUST – RUGPJŪČIO 21 2014 • Vol. CV Nr. 98 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-20-14

Laisvės keliu iš praeities į ateitį

Rugpjūčio 24 d. 2 val. p. p., sekmadienį, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje atidaroma paroda „No Home To Go To: The Story of Baltic Displaced Persons, 1944–1952“. Ji skirta paminėti dvi mūsų tautai svarbias sukaktis: Molotovo-Ribbentropo pakto pasirašymą prieš 75-erius metus ir „Baltijos kelio“ 25-metį.

Paroda pasakoja apie žmones, kurie paliko savo kraštą. Apleido jį ne savo noru, ne geresnio gyvenimo ieškodami. Bėgo sveiki ir palieję, suaugę ir vaikai. Europa degė karo liepsnose, o Lietuvą užplūdo okupantai.

Tuo tarpu vakar Vilniuje, Katedros aikštėje, prasidėjo daugiadienės dviračių lenktynės „Baltic Chain Tour“, kurių nugalėtojas paaiškės sekmadienį Taline. Jos rengiamos ketvirtą kartą, o jų trasa tęsiasi per Lietuvą, Latviją ir Estiją – kaip ir „Baltijos kelias“ prieš ketvirtį amžiaus, kuriam šios lenktynės ir yra skirtos.

Šiemet varžybose dalyvauja 20 komandų iš 14-os šalių.

Lenktynių atidaryme sportininkus, varžybų organizatorius sveikino jas globojantis ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius. Premjeras įteikė Lietuvos vėliavą olimpiniam čempionui Artūriui Kaspučiui.

Garbingiausiose Baltijos šalių dviračių lenktynėse dalyvauja dvi Lietuvos komandos – šalies rinktinė ir „Top Team“. Varžybose taip pat dalyvauja trys Estijos, po dvi – Latvijos,

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Rusijos ir Vokietijos bei po vieną Austrijos, Baltarusijos, Belgijos, Čekijos, Kazachstano, Lenkijos, Norvegijos, Slovakijos ir Ukrainos komandos.

„Baltic Chain Tour“ sudaro penki etapai, iš viso – 851,8 km. Lenktynių apdovanojimų fondą sudaro beveik 12

tūkst. eurų. Pirmąsias „Baltic Chain Tour“ lenktynes 2011 metais laimėjo estas Erki Putsep, antrąsias – lietuvis Gediminas Bagdonas, o trečiąsias – vokietis Philipp Walsleben. Pernai Lietuvos rinktinė nugalėjo komandų įskaitoje.

„Draugo“ info

ŠIAME NUMERYJE:

Mano vasara stovykloje – 5 psl.

„Tour de Rakas 2014“ – 6 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Neringos stovyklos – neblėstantis lietuviybės židiny

RŪTA ANDRIUŠKEVIČIŪTĖ

Visą vasarą, nuo birželio 28 d. iki rugpjūčio 23 d. Neringoje (Vermonto valstija) šurmuliuoja jaunieji stovyklautojai. Stovyklos vyksta lietuvių bei anglų kalbomis ir yra suskirstytos pagal vaikų amžių. Taip pat vyksta ir šeimų stovyklos, kur kartu su vaikais leidžia laiką ir tėvai. Neringos programa neleidžia nuobodžiauti, nes kasdien apstu įvairių užsiėmimų. Kiekviena diena vis kitokia – šiemet stovyklos programoje vaikai turėjo „Susikaupimo“, „Literatūros“, „Sporto“ bei „Istorijos“ dienas. Taip pat vyko berniukų – mergaičių varžytuvės ir talentų vakaras. Vaikai buvo supažindinti ir su pagrindinėmis lietuviškomis metų šventėmis – Šv. Kūčiomis, Šv. Kalėdomis, Šv. Velykomis,

Stovyklautojos susikaupusios pina Joninių vainikėlius.

Rasomis (Joninėmis) ir net Gandrinėmis. Visai stovyklai kartu švenčiant šias šventes vaikai sužinojo apie jų tradicijas, apeigas bei valgius. – 4 psl.

Moteris medelį augina dėl žiedų, vyras – dėl vaisių – Aug. Kotzebue

Lietuvoje tebedadinga privataus kaltinimo tvarka kelti baudžiamąsias bylas visiems, parašiusiems bent kiek aštresnį straipsnį ar komentarą. O kol galioja civilizuotoms valstybėms nepriimtina nuostata viešą žodį analizuoti į pagalbą pasitelkiant būtent baudžiamojo kodekso straipsnius, noriu prisiminti nutikimą, kuris, mano supratimu, byloja, jog vieša kritika ir viešai išguldytos nepalankios versijos, – ne pats skaudžiausias ir ne pats pavojingiausias reiškinys.

Tai nutiko maždaug prieš 15-a metų, kai redagavau karinį priedą „Vardan Lietuvos”. Kadangi karinį priedą finansiškai rėmė tuometinė Lietuvos Krašto apsaugos ministerijos vadovybė, kartais tekdavo važiuoti ne tik į poligonus, bet ir į oficialius priėmimus.

Sykį tuometinio Čekijos ambasadoriaus Lietuvoje Štefan Füle buvau pakviestas į Čekijos ambasadoje rengiamą oficialų priėmimą, skirtą Lietuvos stojimo į NATO struktūras problemoms aptarti (tuo metu Lietuva dar nebuvo priimta į NATO gretas, todėl ši tema buvo aktuali).

Jau buvau pripratęs, kad visuose bent kiek mūsų šaliai svarbesniuose renginiuose dalyvauja ir Rusijos gynybos atašė. Kaipgi be rusų diplomatų? Anuomet Vakarai demonstravo prieš NATO plėtrą piestu stojančiai Rusijai begalinį atvirumą. Tiesa, Rusijos karo atstovai oficialiuose priėmimuose dažniausiai vengdavo pokalbių.

Tačiau tąsyk Rusijos gynybos atstovas buvo šnekus. Ypač keista, kad jis pasikalbėti panorė būtent su manimi, Rusiją kritikuojančio karinio priedo redaktoriui. Iš pradžių nesupratau – kodėl. Patirtis bylojo, jog būtent Rusijos kariškiai vengdavo net menkiausio Lietuvos žiniasklaidos dėmesio. Niekad neduodavo interviu. Nufotografuoti juos būdavo dar sunkiau. Vos tik pastebėdavo fotoaparata, nelsiant nūsukdavo.

O čia – viskas atvirkščiai. Rusišką karinio jūrų laivyno uniformą dėvintis kariškis pats priėjo, pats užmezgė pokalbį. Pokalbio tema buvo neutrali. Ir vis dėlto Rusijos gynybos atstovo draugiškumas atrodė keistas.

Bloga nuojauta dar labiau sustiprėjo, kai sužinojau, kas gi iš tikrųjų yra šių eilučių autorių draugiškai užkalbinęs Rusijos kariškis. Pasirodo, tai buvo mano kritikuotas Rusijos karininkas, išvytas iš Norvegijos dėl „elgesio, nesuderinamo su diplomatinio statusu”.

Štai kokia likimo ironija! Viename iš savo straipsnių gyriau Norvegijos kontržvalgybą už principingumą išvejant rusų šnipą. O kad *persona non grata* Norvegijoje tapęs rusų kariškis atsidurs vakarietiško kryptį pasirinkusioje Lietuvoje ir lyg niekur nieko bičiuliškai šnekučiuosis su savo kritiku, – nesitikėjau.

Tada ir nusmelkė pirmoji nuojauta, jog esu kompromituojamas. Įtarimai dėl kompromitacijos dar labiau sustiprėjo, kai tą kariškį po kelių savaičių „atsitiktinai” sutikau Vilniuje. Dėvėjo civilius drabužius. Pirmasis puolė sveikintis. Kalbėjo meiliai, tarsi būtume seni pažįstami. Pabandžiau juo atsikratyti žvilgtelėdamas į laikrodį, girdi, labai skubu. Rusijos kariškis ištiesė ranką atsiveikimui, bet atsiveikindamas pokalbį sugebėjo dar mažumėlę pratęsti.

Apie šį įtartą nutikimą informavau pažįstamą karininką, dirbusį Lietuvos specialiosiose tarnybose. Slaptųjų tarnybų atstovo tvirtinimu, susitikimai nėra atsitiktiniai. Tiesiog kažkam reikia turėti įrodymų, kuriais remiantis būtų galima tvirtinti, jog žurnalistas Gintaras Visockas karts nuo karto bendrauja su Rusijos ambasados gynybos atstovu, kurį Norvegijos Karalystė oficialiai įvardino šnipu.

Vieša kritika – ne pats blogiausias dalykas

GINTARAS VISOCKAS

Lietuvos specialiųjų tarnybų darbuotojas dar pridūrė, jog šis rusų gynybos atstovas greičiausiai sekamas, tad į tą, kurie jį seka, akiratį, be abejo, pateko ir kiek per ilgas mūsų pokalbis Čekijos ambasadoje, ir mūsų tarsi nekaltas susitikimas prie Centrinės universalinės parduotuvės.

O kai po kelių savaičių tą Rusijos kariškį ir vėl sutikau vienoje iš Vilniaus centre esančių picerijų, – tapo išties neramu. Kaip ir pirmisiais abiem atvejais, taip ir trečiąjį sykį Rusijos atstovas demonstravo akivaizdų lipšnumą.

Sužinojęs apie trečiąjį susidūrimą pažįstamas kariškis perspėjo, jog laukčiau blogiausio: spaudoje greičiausiai pasirodys demaskuojančių straipsnių. O po to greičiausiai ims žlugti mano, kaip karinio žurnalisto, karjera. Lietuvos krašto apsaugos ministerija tikriausiai atsisakys finansuoti karinį priedą, aš neteksiu darbo, bus sunku įsidarbinti kituose leidiniuose. Kas gi norės priimti Rusiją kritikuojantį, bet su Rusijos ambasados atstovais neva nuolatinį ryšį palaikantį žurnalista?

Sunerimęs ilgai laukiau, kada kritiškas straipsnis pasirodys kuriame nors lietuvių ar rusų kalba leidžiamame leidinyje. Svarščiau, kaip galėčiau atremti oponentų versijas, argumentus, spėliones. Sutikite, versijų, turint šiuos faktus, galima sugalvoti pačių įvairiausių. Argi negalima svarstyti, jog slaptų susitikimų greičiausiai būta ir daugiau, tik ne visi jie – užfiksuoti? Tačiau toks rašinys, mano nuostabai, nepasirodė. Nei po mėnesio, nei po pusmečio, nei po metų.

Tačiau Rusija pasiekė savo tikslą. Leisti karinį priedą tapo žymiai sudėtingiau. Jaučiau, kaip kardinaliai pasikeitė kai kurių ministerijų atstovų pozicijos, kaip nusisuko kai kurių karinių dalinių vadovai. Jei iki tų nelemtų „susitikimų” bet kada galėjau paprašyti interviu arba leidimo dalyvauti visose be išimties pratybose, tai dabar atsirado trukdžių. Į kai kurias pratybas, konferencijas ir seminarus tiesiog „pamiršdavo” pakviesti, o paskui bardavo, kad nedalyvavau, pražiopsojau, neprašiau.

Buvo akivaizdu, jog gandai apie neva slaptus mano susitikimus su Rusijos gynybos atstovu klaidžiojo tiek KAM, tiek Gynybos ministerijos koridoriuose. Tiesa, niekas man nieko į akis nesakė. Ir vis dėlto buvo akivaizdu, jog paskleista būtent nepalankiausia versija.

Tada ėmiau suvokti, kodėl bet kokia vieša kritika – kur kas geriau nei užkulisinės intrigos. Jei spaudoje būtų pasirodžiusios kritiški straipsniai, galėčiau gintis. Ne teismuose, iškelus privataus kaltinimo bylą, o laikraščių puslapiuose. Turėčiau pre-

tekstą skaitytojų dėmesiui pateikti savąją versiją. Jei ne tame, tai kitame leidinyje. Būčiau turėjęs priežastį savuosius argumentus išguldyti ir ministerijos ar Gynybos štabo kabinetuose.

Bet tuomet, kai nebuvo jokios viešos kritikos, nebuvo galimybės viešai gintis. Štai kodėl netikiu nuoširdumu tų, kurie teismo salėse šiandien aršiai gina savo įžeistą garbę bei orumą.

Iškalbinga, kad neva įžeistą garbę bei orumą Lietuvos teismuose šiandien dažniausiai gina būtent Rusijos įtakos agentais ar Kremliaus propagandistais pavadintieji. Tarsi Rusijos agentų, šnipų ir propagandistų Lietuvoje negalėtų būti „iš principo”. Tarsi Rusijos agresiją palaikančiųjų Lietuvoje nebūtų niekinga mažuma.

Čia išvelgiu didžiąją Lietuvos bėdą: slaptų ir pusiau slaptų dabartinės Rusijos mylėtojų pozicijos Lietuvoje ypatingai stiprios. Viešieji Rusijos gerbėjai (prisiminkime šokiravusį buvusio parlamentaro Rolando Paulausko videointerviu rusų kalba ar Algirdo Paleckio vizijas apie Sausio 13-ąją), – ne tokie pavojingi. Pavojingesni būtent slaptieji, kurių lengvai neišlukštensi. O jei ir bandysi išlukštenti, visuomet rizikuoji atsidurti lietuviškosios Temidės, kuriai reikalingi neginčijami įrodymai, rankose.

Taigi politikos apžvalgininkas Kęstutis Girnius labai neteisus, tinklalapyje delfi.lt rašęs, jog agresyvioji Kremliaus pozicija Lietuvoje turi ypatingai mažai gerbėjų. Atvirkščiai. Šių eilučių autoriui kartais atrodo, jog mūsų, remiančių Ukrainos vakarietišką kryptį, – mažuma. Labai taikliai apžvalgininkui K. Girniui atkirto delfi.lt vyriausioji redaktorė Monika Garbačiauskaitė-Budrienė, savo redaguojamame tinklalapyje pastebėdama: „Jau kuris laikas apžvalgininkas Kęstutis Girnius baidosi informacinio karo šmėklų, stengiasi įtikinti skaitytojus, kad ‘Rusijos dezinformacija neturi didesnio poveikio’, Lietuvos dalyvavimas informaciniame kare ‘yra bergždzias’, pasigenda Lietuvos žiniasklaidos objektyvumo aprašant Rusijos sukeltus karinius konfliktus Gruzijoje ir Ukrainoje”...

Lietuvoje tikrai nėra taip gražu, kaip įsivaizduoja K. Girnius. Tereikia prisiminti, kaip mes rinkome šachmatų pasaulio vadovą. Lietuvos šachmatų atstovai privalėjo vienbalsiai paremti buvusio Pasaulio šachmatų čempiono Gario Kasparovo kandidatūrą. Kremliaus šalininkas Kirsanas Iljumžinovas Lietuvoje negalėjo laimėti nė vieno balso. Bent jau man taip atrodo. O kaip atsitiko? Beveik – pusė per pusę. Nevengiantis Kremlių kritikuoti G. Kasparovas Lietuvoje sulaukė 12-os balsų, vengiantis Kremlių kritikuoti K. Iljumžinovas – 10-ies balsų.

Deja, panašios proporcijos greičiausiai išlieka ir kitose lietuviškose srityse. Be kita ko, santykis krypta ne mūsų labui. Jau vien dėl to, kad tikrieji, t. y. slapti ir pusiau slapti Kremliaus gerbėjai, jaučiasi ypatingai saugūs. Juos nuo bet kokios kritikos budriai saugo lietuviškasis Baudžiamasis kodeksas.

„Draugo” prenumeratoriai gali skaityti „Draugą” internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in” bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą” greičiau!

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesijučiamė.

„Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Rusijos psichologinis karas – mūšiai be konfrontacijos

DR. STASYS BAČKAITIS

ALT'o atstovas Washington'e prie
Central and East European Coalition

Šių metų liepos mėnesį mes, Central and Eastern European Coalition (CEEC) organizacija, buvome susitikę su JAV Californijos Kongreso atstovu Adam Schiff ir Governor of Board of Broadcasting Governors (BBG) Matthew Armstrong pasidalinti mintimis apie Rusijos keliamą pavojų regiono valstybėms. Atskiruose susitikimuose abu išreiškė nemažą susirūpinimą dėl Rusijos sėkmingai vykdomos karinės, nors ir ribotos agresijos, o ypač dėl psichologinio karo pasekmių laisvos Europos valstybių stabilumui. Rusijos strategija siekia nesukeliant valstybių fizinės konfrontacijos: a) atkurti Rusijos 1989 m. valstybines ribas, b) išstumti JAV iš artimo bendradarbiavimo su Europos Sąjunga politinėje, ekonominėje ir karinėje plotmėse, c) sudaryti sąlygas NATO subyrėjimui ir d) išardyti Europos Sąjungą kaip konkurentę Rusijos dominavimui Europoje (1)*

Rusijos tikslas – pasiekti tai be karo ir be tiesioginės konfrontacijos, pasinaudojant psichologinio karo priemonėmis. Pagal RAND korporaciją, psichologiniu karu siekiama pakeisti visuomenės dvasines ir moralines nuostatas, vertybes, požiūrius bei įsitikinimus. Šie veiksniai veikia tiesiogiai, bet dažniausiai nepastebimai, be logikos ir įrodymų, palaipsniui keičiant mąstymą net ir prieš žmonių valią bei įsitikinimus.

Pagal Lietuvoje leidžiamą „Mokslas ir technika“ žurnalą (2014 m. gegužės mėn. laidos straipsnį (2), rusų psichologas ir psichiateras Bechterevs 1908 m. rašė, jog „Visi žino, kokį magišką gydomąjį poveikį gali turėti vienas guodžiamasis gydytojo žodis, ir atvirksčiai – kaip kartais veikia rūstus ir šaltas nuosprendis“. Tai įtaigos mechanizmas, ypač veiksmingas, kai informacijos šaltiniui pavyksta sužadinti poveikio objektą.

Psichologinio karo ištakos (2)

„Washington Post“ rugpjūčio 2 d. laidoje, straipsnyje „How our information wars began“ (3), teigiama, kad informacijos kontrolės ir ja manipulavimo pradaininkai buvo angliai. Prasi-dėjus Pirmajam pasauliniam karui angliai per valandą Lamanšo kanale nukirto transatlantinius telefono ir telegrafo kabelius tarp Vokietijos ir JAV. Taip buvo nutrauktas tiesioginis Vokietijos ryšys su Amerikos žemyne esančiomis Vokietijos ambasadomis bei ten gana stipriomis vokiečių bendruomenėmis. Anglai taip pat pradėjo slapta nutekinti žinias iš toliau veikiančių ryšių kabelių tarp JAV ir Europos. Tokiu būdu jie Pirmojo pasaulinio karo metu valdė beveik visus ryšių srautus, vykstančius tarp visų Amerikos kontinento valstybių ir Europos. Tačiau pagrindinis anglų propagandos taikiny buvo sukelti JAV ir

Vokietijos priešpriešą, skatinant Ameriką remti Angliją materialiai bei karui su Vokietija psichologiškai paruošti Amerikos politikus ir visuomenę.

Psichologinio karo sąvoka jau buvo žinoma senų senovėje – pasireiškiančiomis pompastiškomis kalbomis, grasinimais ir skleidžiamais gandai apie karių gausą ir jų žiaurumą, siekiant palaužti ryžtą priešintis, pasiduoti be kovos. Po Pirmojo pasaulinio karo psichologinį poveikį dar labiau iš-tobulino Vokietijos naciai, Italijos fašistai ir ypač Sovietų Sąjungos komunistų vadovai.

Psichologinio karo svarba sparčiai išaugo plėtojant ryšių technologijas Antrojo pasaulinio karo metu. Visos kariaujančios valstybės sukūrė specialius ir dažniausiai slaptus padalinius psichologinėms operacijoms vykdyti, plačiai panaudojant radiją ir kitas priešus klaidinančias komunikacijos priemones. Ypač efektyvūs buvo britai, parengę nemažai kovinių gudrybių, nuvedančių priešininkus į pra-

žūtingus sprendimus.

Bet galbūt už visus gudriausius psichologinio karo vykdytoja buvo Sovietų Rusija. Po Antrojo pasaulinio karo, prasidėjus šaltajam karui,

Pirmoji KGB valdyba labai sustiprino slaptą ir klaidinančią informacinę veiklą, kurios tikslas buvo sovietinės politikos užsienyje įgyvendinimas. Jie suvokė, kad psichologiniame kare ne tiek svarbu yra išmanyti įvairias technologijas, kiek valdyti tikslinę auditoriją, prieš kurią būtų nukreiptos psichologinės operacijos, pvz., žinoti jos nuostatas ir vertybes, visuomeninio bei tautinio sąmoningumo sampratą ir t. t. Tai padėjo jiems skleisti kitokias, bet nebūtinai prieštaraujančias idėjas ir informaciją, siekiant paveikti arba paskatinti tam tikrą požiūrį, elgseną arba veiksmus naudojantis sąmoninga faktų manipuliacija.

Tradicinės informacinio karo technologijos (2)

Kartu su naujausiomis informacinio karo priemonėmis šiuo metu naudojami ir tradiciniai būdai. Tarp jų: Klastotės – iš dalies arba visiškai falsifikuoti dokumentai, laiška, tarytum netikėtai pamesta slapta informa-

cija. Naudojamas net žinomų laikraščių numerių perdirbinėjimas. Diskreditacija taikoma įvairioms organizacijoms, politinei veiklai, pažiūroms, teorijoms, taip pat pavieniams žmonėms. Naudojant šį metodą pabrėžiama negatyvioji objekto pusė (ji pateikiama kaip esminė). Bauginimas pasireiškia žiauriomis akcijomis prieš etnines mažumas, politinius priešininkus (lietuvių tauta buvo bauginama laisvės kovotojų lavonais miestelių aikštėse). Organizuojamos dažnos karinės pratybos pasienyje – demonstruojama karinė galia, kartkartėmis, lyg atsitiktinai pažeidžiama valstybės siena. Baražas – visuomenės dėmesio nukreipimas nuo esmingai reikšmingo įvykio organizuojant triukšmingas kampanijas dėl mažiau reikšmingų įvykių. Faktų pateikimas vykdomas tendencingai parenkant iš konteksto ištrauktus faktus, dokumentus ar įvykius. Užkrėtimas – pasinaudojant socialinio teisingumo nelygybėmis, nacionaliniais jausmais, religiniais įsitikinimais destabilizuojama visuomenė arba griauamas karių kovingumas. Gandai – senas dezinformavimo būdas. Jie būna kiršinantys, griauinantys vilčių, bauginantys ir kt. Gandai ypač efektingi ekstremalių situacijų ir politinės įtampos metu.

Metodiškai ir konstruktyviai pateikiant dezinformaciją ir kitus psichologinio poveikio būdus, visuomenėje paskleidžiant tam tikrus mąstymo stereotipus, tikslinės auditorijos išmonė orientuojama norima linkme.

Šiuolaikinio informacinio karo vykdymo struktūra ir technologijos (2)

Daugelis valstybių, turėdamos susiklosčiusias tradicijas informacijos valdymo srityje, įvairiai sprendžia pasirengimą informaciniam karui. Vienos šalys kuria informacinio karo padalinius, kurie pasirengę praktiniams veiksams bet kurioje vietoje ir bet kuriuo laiku. Šie padaliniai įeina į ginkluotųjų pajėgų arba specialiųjų tarnybų sudėtį. Prireikus jie gali būti panaudojami ir taikos metu, taip pat ir prieš savus piliečius. Kitose šalyse informacinio karo mažesnės sudėties padaliniai (taikos metu) įeina į civilines

Nukelta į 7 psl.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Neringos stovyklos – neblėstantis lietuvių židinys

Atkelta iš 1psl.

Trečiąją stovyklos savaitę Neringa „pavirto“ Lietuvos sostine Vilniumi. Stovykloje atsirado Gedimino pilies bokštas, Vilniaus rotušė, Šv. Onos bažnyčia bei kiti įvairūs vaikų įkurti objektai. Įsikūrė ir Miglės operos ir baletų teatras bei Tado futbolo komanda. Vaikams kasdien vyko įvairios pamokos: kulinarijos, meno, šokio bei kitos.

Apie Neringos stovyklą, ten tvyrančią lietuvių dvasią bei darbo stovykloje įspūdžius kalbėjome su šią vasarą ten dirbančiu iš Lietuvos atvykusi poetu, publicistu, vaikų rašytoju, teatro bei kino režisieriumi **Vytautu V. Landsbergiu**.

– Ar šiemet pirmą kartą dalyvavote-dirbote Neringos stovykloje?

– Taip, pirmą kartą dalyvavau tokio pobūdžio užsiėmimuose. Patirtis labai įdomi tik, sakyčiau, nėra labai lengva. Lietuvoje organizuoti stovyklas bei jose dirbti yra visai kas kita. Be to, Neringos stovyklos tradicijos yra labai gili, ji organizuojama jau labai daug metų. Pirmą, stovykla turi tam tikrą savo modelį, todėl turi sugalvoti, kaip įsiterpti bei įsiliesti ir, tuo pačiu, praturtinti tą programą. Antra, Lietuvoje nėra problemų su kalba, o čia, kalbėdamas turi parinkti žodžius, kad būtų suprantas. Taigi, manau, kad patirtis buvo labai naudinga tiek man pačiam, tiek vaikams.

– Kas ir kada Jus pakvietė atvykti ir kaip sutikote kvietimą?

– Praėjusiais metais Neringos stovykloje vadovė dirbo mano dukra Elena. Ji parsivežė labai gerus įspūdžius. Vėliau, sausio 13-osios laikotarpiu, aš pats viešėjau JAV ir čia pristatinėjau filmą apie partizanus „Trispalvis“, kurį rėmė ir Amerikos lietuviai. Tos kelionės metu iš Neringos stovyklos organizatorių kaip tik ir gavau pasiūlymą pamėginti suorganizuoti vaikams literatūrinę ar kino programą. Man pasiūlė atsivežti ir dvi savo dukreles, kurioms aš norėjau parodyti, ką reiškia būti lietuviu. Gal tai ir skamba keistai, tačiau atvykęs į Ameriką, gali pamokyti vaikus ir pats pamatyti, ką reiškia būti tikrais patriotais – kuomet rytais yra pakeliama Lietuvos trispalvė bei giedamas himnas, aukojamos šv. Mišios bei aktyvesnis visas dvasinis gyvenimas. Kuomet aplinkoje yra tavo bendraamžiai, kurie tai daro pagarbiai ir noriai, norom nenorom ir pats tuo „užsikreti“.

Vytautas V. Landsbergis įsitraukė į stovyklos linksmybes.

„Neringos“ „Facebook“ archyvų nuotraukos

– Savo „Facebook“ paskyroje Jūs labai gražiai atsiliepiate apie tai, kaip JAV lietuviai ir jų vaikai puoselėja lietuvių. Ar tikėjotės tai pamatyti prieš atvykdamas čia?

– Kad šitaip – nesitikėjau. Mačiau įvairiuose renginiuose, kaip žmonės susirenka ir kalba apie Lietuvą, kaip jiems tai skaudu ir kaip jiems tai rūpi. Tai yra vienas esminių žmogiškųjų paradoksų. Su Tėvyne yra kaip ir su žmogumi. Kuomet netenki brangaus ir mylimo žmogaus, pradedi galvoti, kad jam daug ko nepasakei, nepadarei, nepadėjai... Kuomet Tėvyne turi mylėti iš toliau, kai nebegali po ją kasdien vaikščioti, atsiranda visai kitas santykis, daug trapesnis, tikresnis. Aš kartais pasvajuoju, kada mes išmoksime taip mylėti Lietuvą joje gyvendami. Kuomet gyveni su artimu žmogumi, pastebi ir jo blogąsias puses, ydas ir apie tai daug kalbi, bet jei jam kas nors nutinka, iškart matai tik tai, kas geriausia. Galbūt laikas mums Lietuvoje išmokti matyti daugiau jos gerųjų pusių, daugiau apie tai kalbėti. Kadangi dabar mes vien kritikuojame, iškeliamė ir kalbame tik apie tai, kas nepasiseka, kas yra blogai. Taigi, šia

prasme, yra daug ko išmokti ir parvežti į Tėvyne.

Man netgi kilo idėja, kurią pasiūliau ir vadovams, pagalvoti apie jungimąsi – vaikų iš Lietuvos atvežimą į Neringos stovyklą ir Amerikos lietuvių atvežimą į Lietuvą. Vaikai vieni iš kitų galėtų daug ko išmokti. Pirmą, čionykščiai galėtų išmokti laisvo bendravimo lietuvių kalba ir susidaryti tikrą vaizdą kaip lietuviai gyvena Lietuvoje, kadangi antropologinis pažinimas vaikystėje yra labai svarbus. Antraip vėliau gali ištikti šokas, jeigu Lietuvą pažinsi tik iš Neringos stovyklos ir atvykęs į tikrąją Lietuvą pamatysi, kad joje yra ir kitokių žmonių ir vaikai bendrauja kitaip. Lygiai taip pat vaikai, atvykę iš Lietuvos į čia, įgautų neįkainojamos patirties ir grįžę į Lietuvą visai kitaip ją vertintų, gerbtų, mylėtų. Švietimo ir dvasios ugdymo programa, kurią Neringa sukūrė per tiek metų, tikrai galėtų prisidėti ir daug duoti Lietuvai įgyvendinant tokią idėją.

– Ar tai galėtų būti receptas, kurį siūlytumėte lietuviams Lietuvoje – kaip įgyti daugiau patriotiškumo bei išmokti mylėti Tėvyne?

– Manau, geriausias receptas yra kuomet nieko nemokai, o patys nutaria, kad tai yra smagu. Neringoje yra sukurta tokia aplinka, kai tu norom nenorom, kad ir koks skeptiškas bebūtu dėl trispalvės kėlimo kas rytą bei himno giedojimo, tau tai pradeda patikti, nes tai daroma kasdien ir daroma su užsidegimu. Aš pats giedodamas himną po kartą ar du per dieną, pradėjau gerai suprasti žodžius, į juos įsigilinti ir pajusti tikrąją reikšmę. Čia turbūt šiek tiek yra ir Amerikos įtaka, kadangi šalies vėliava, himnas yra itin gerbiami, didžiuojamasi esant šios šalies piliečiais. Džiaugsma, kad esame lietuviai, mes Lietuvoje, deja, esame šiek tiek praradę.

– Ar manote, kad ši Neringoje „užauginta“ lietuvių karta ir toliau puoselės lietuvių, išlaikys kalbą, kaip dabar tai daro jų tėvai? Ar jie to neužmirš? Ką reikėtų daryti, kad jie neužmirštų savo lietuviškų šaknų?

– Iš tikrųjų, aš vis dar nesuprantu, kodėl nėra Lietuvoje galimybės vaikams atvykti į Lietuvą mokytis. Yra Lietuvių namai, mokykla, skirta emigracijoje gyvenančių tėvų vaikams. Kodėl yra tik Vasario 16-osios gimnazija Vokietijoje? Kodėl Amerikos lietuvių vaikai negali atvykti į Lietuvą? Geriausia dovana jiems būtų – metus praleisti Lietuvoje. Tuomet jie lietuviškai liktų visam gyvenimui ir tikrai gerai jaustųsi ir ten, ir čia. Kartais aš matau, kad kai vaikai atvyksta į Lietuvą, jie jaučiasi nejaukiai, ka-

Užsiėmimuose su vaikais kartu linksminosi ir projektų vadovai: Vytautas V. Landsbergis (k.) smagiai šoka su vaikais.

dangi mes, Lietuvoje, esame šiek tiek grubesni, šiek tiek stačiolaikiai, turime mažiau bendruomeniškumo, yra daugiau individualizmo. Visa tai patyręs gali nusivilti Lietuva. Tačiau kitaip ir negalėjo būti, juk buvo okupacija, buvo tremtis. Dėl sovietinės sistemos užaugo tokie žmonės. Būdamas šalia jų kaip tik gali juos išmokyti kitokio bendravimo.

Labai paprastas pavyzdys yra Vytauto Didžiojo universitetas Kaune, kurio didžiąją dalį vadovų ir dėstytojų sudarė emigracijos išeiviai, mokslininkai. Kaunas pradėjo keistis, studentai tapo kitokie, kadangi pamatė, kad gali su dėstytoju būti bičiuliais, kad gali labai daug iš jo pasisemti ir tai nėra kažkoks „susireikšminęs“, iš aukštumų į tave žiūrintis asmuo. Tai gi, Kaune akademinis klimatas labai pasikeitė. Gali atvažiuoti ir sakyti: „Ech, čia ne tokie kaip aš“. Arba – sakyti: „Aš galiu juos ko nors išmokyti, noriu būti su jais kartu, galiu pats iš jų daug gauti bei jiems duoti“. Tai yra Lietuvos valdžios uždavinys, kaip sukurti tokias studijų programas, į kurias Amerikos lietuviai galėtų siųsti savo vaikus. Grįžęs į Lietuvą mėginsiu garsiai ir aktyviai apie tai kalbėti, kadangi jau esu susidūręs su konkrečiais atvejais. Kai kas norėjo siųsti vaikus į Lietuvą, bet mokykla atsakė, kad yra galimybė tik Sibiro tremtiniams ir niekuo negalime padėti.

– **O kokios buvo Jūsų pareigos Neringos stovykloje, ką ten veikėte?**

– Kiekvienas namelis turėjo savo vadovą ir dar buvo projektų vadovai, taigi aš buvau vienas projektų vadovų. Pagrindiniai mano projektai buvo kinas ir literatūra. Su vaikais kūrėme pasakas ir išleidome knygeles. Vaikai išvyko su knygelėmis, kuriose yra jų pasakos bei iliustracijos. Su antrąja vaikų grupe kūrėme filmą apie partizanų. Jo garso takeliui pasiskolinome Veronikos Povilionienės ir Gyčio Paškevičiaus „Oi, neverk, motušėle“ fonogramą. Vaikai suvaidino partizanų scenas. Iš tikrųjų, mane nustebino jų entuziazmas ir tai, kaip galima turint minimalius kostiumus Neringos stovykloje suvaidinti tai, kas jaudintų ir sukurtų pokario iliuziją. Taip pat mes visi pasidalinome pamokas, ir mano pamoka buvo apie knygnešius. Aš dėčiau istoriją. Šį dalyką pabandė mokyti ne tik sausiai ir teoriškai, bet ir praktiškai. Mes su vaikais sukūrėme scenarijų apie knygnešius, išvaizdavome tuos laikus, o po to Neringos stovyklą pavertėme filmavimo aikšte. Pagal vaikų sukurtą scenarijų bandėme nufilmuoti filmą, bet suėjome tik pirmą epizodą.

– **Turėjote labai daug veiklos. Kokie įspūdžiai, kaip sekėsi darbas su vaikais?**

– Pirmiausia norėčiau paminėti psichologinį klimatą. Mane labai nustebino ir pradžiugino vaikų geranoriškumas tarpusavyje ir vienas kito palaikymas. Lietuvoje, deja, dažniau matai atvirkštinį variantą. Čia viskas priešingai, vaikai eina vienas kitam į pagalbą. Pavyzdžiui, viena mano dukrų turėjo stiprią alerginę reakciją. Būtumėte matę, kaip vaikai bėgo į virtuvę jai gaminti specialaus maisto. Labai smagu, kad su savo problemomis čia nelieki vienas, yra kas tau noriai pa-

deda. Kūrybos prasme, vaikai yra pasirošę ir nusiteikę imti ką tik gali. Vienintelis dalykas, kurį aš galbūt norėčiau šiek tiek keisti ar tobulinti, yra tai, kad vaikams yra labai labai daug veiklos stovyklos metu.

Kuomet aš pats organizuoju stovyklą Lietuvoje, susitelkiame ties viena ar dvejomis temomis, tuomet gali iš esmės sužinoti ir pasisemti daugiau žinių. Tačiau, tiesą sakant, aš suprantu, kad čia turbūt yra vienintelė vieta, vaikai būna ilgesnį laiką, todėl norima per tą laiką visko juos išmokyti, viską jiems parodyti – ir Kalėdas, ir Kūčias, ir Jonines, ir Gandrines, ir Velykas... Galiausiai matau, kad vaikai jau nebeatskiria – ar tai Kūčių, ar Velykų patiekalai... Galbūt čia nėra tokių galimybių patirti visa tai natūraliai kaip Lietuvoje. Neringos stovykloje vaikai per savaitę turi pereiti visus metų ritualus. Būtų galima skirti visą savaitę vien Kalėdoms, jų valgiams, tradicijoms ir viskam kitam, tačiau čia tiesiog trūksta laiko.

– **Ketinate atvykti į stovyklą ir kitais metais?**

– Mielai. Jeigu tik būsiu reikalingas, būsiu pasirošęs. Darbas su vaikais ir lietuviybės puoselėjimas yra viena pagrindinių mano veiklų ir Lietuvoje – su knygomis, spektakliais, filmais. Jeigu būsiu kviečiamas, tikrai mielai važiuosiu.

– **Ko tikėjotės prieš atvykdamas į Neringos stovyklą? Kokie buvo Jūsų lūkesčiai ir ar tai labai skyrėsi nuo realybės?**

– Gyvenime stengiuosi vadovautis viena paprasta taisykle – gyventi be lūkesčių ir priimti viską taip, kaip yra, kaip tam tikrą Dievo dovaną, kad vėliau netektų nusivilti. Tie dalykai, kurie buvo sudėtingesni, buvo gera pamoka išmokyti ir kitais metais tų klaidų nedaryti arba rimčiau pasiruošti. Šiaip aš visiems siūlyčiau džiaugtis tuo, ką turime. Stovyklos, matyt, tuo ir yra naudingos, kad grūdina mus ir vaikus. Išbūti tiek laiko kartu uždaroje stovyklos erdvėje yra išbandymas. Sunakiausia buvo po sporto dienos, kuomet turėjau dėstyti rimtus dalykus apie kiną – vaikai buvo visiškai nesuikaupe. Bet visada mokytojams yra kur tobulėti ir mokyti.

– **Kaip manote, ką Neringos stovykla duoda Amerikos lietuvių vaikams?**

– Turbūt pagrindinį dalyką – jausmą, kad tokių kaip aš yra daugiau ir kad mes galime bendrauti net ir lietuviškai. Tai yra labai svarbus patyrimas, lietuvių kalba vaikai susikalba vis laisviau, išmoksta dainas... Mačiau, kaip mažesnieji atvyko beveik nekalbėdami lietuviškai, o pabaigoje traukė tas pačias lietuviškas dainas bei galėjo suregzi viena kitą sakinį. Tai pagrindinis geras dalykas – kad atvykęs vaikas išmoksta būti ir bendrauti su savisiais. O antra, aš matau nemažai šeimų, kurios lankė Neringos stovyklą ir joje susipažino. Tai taip pat labai linkėtina, kad lietuviai kurtų šeimas su lietuviais. Teigiamų pusių galima įžvelgti labai daug. Esu labai patenkintas ir taip pat noriu paminėti, kad be Kazickų šeimos fondo paramos, nebūčiau atvykęs. Noriu už tai padėkoti ir pasakyti, kad stengiuosi nenuvilti.

Mano vasara Neringoje

Ruošiamės šokių repeticijai

Vyčio Dunčios nuotr.

VYTIS DUNČIA

Aš norėčiau papasakoti apie savo vasarą Neringos stovykloje. Kiekvienas namelis turėjo savo dienotvarkę. Kėlėmės 8 valandą. Atsikėlė darėm mankštą. Po to Aldona Lingertaitienė pravedavo rytinę maldą. Susitvarkydavome savo namelį. Valgydavome skanius pusryčius. Pavalgė eidavome pakelti vėliavų. Iš ryto vykdavo pamokos. Gerai padirbėję valgydavome pietus. Po pietų gaudavome ledų ir eidavome prie tvenkinio. Po to grįždavome į virtuvę pavakariams. Užvalgę turėdavome dar daugiau pamokų. Tada eidavome valgyti vakarienės. Po vakarienės nuleisdavome vėliavas. Ir tada prasidėdavo linksmoji dalis – vakarinė programa. Eidavome miegoti 9:30 val. v. Bet man labiausiai patiko kalbėtis su draugais laisvalaikiu.

Buvo labai daug įvairių ir linksimų pamokų: dainavimo, šaudymo su strėlėmis, gamtos pažinimo, istorijos, literatūros, tautinių šokių, kepimo, grojimo būgnais, kūno kultūros, meno (dažymo, piešimo, juostų audimo, šiaudinukų gamybos, apyrankių pynimo...). Dalyvavome smagiausiuose užsiėmimuose: keliavome Neringos upeliu, rašėme straipsnius į laikraštėlį, žaidėme įvairiausių žaidimus, vaidinome, sportavome, šokome „Zumbą“, išbandėme krikščionišką meditaciją, išmokom „taekwondo“ pagrindus. Kiekviena pamoka trukdavo apie 40 minučių. Pamokų laikas praeidavo labai greitai. Per istorijos pamoką aš sužinojau, kad Kristijonas Donelaitis buvo liuteronų kunigas ir parašė poemą „Metai“.

Vakarinė programa visada būdavo linksma. Laikas prie laužo visų stovyklautojų buvo mėgstamiausias. Vadovai sukurdavo laužą, ir namelių gyventojai vaidindavo įvairiausių vaidinimus. Vienas vakaras buvo skirtas žaidimams. Kiekvienas vadovas pravedė skirtingus žaidimus. Visiems labai patiko žaidimas su moneta. Vadovė laikė vienoje rankoje monetą ir atbėgė prie jos vaikai turėjo atspėti, kurioje rankoje ta moneta yra. Jeigu atspėjai teisingai, tai gali nubėgti atgal prie savo komandos ir tada kitas vaikas nubėgė atspėti. Jeigu neatspėjai, reikia pabučiuoti žemę ir sušukti „aš myliu Neringą“, tada bėgimą reikia kartoti iki tol, kol atspėjai. Buvo ir susikaupimo vakaras. Vyresniųjų mergaičių ir berniukų nameliai turėjo tarpusavio dvikovą. Vadovai aiškinosi, kurio namelio stovyklautojai yra mandagesni, kurie gražiausiai lietuviškai kalba, kurie geriausiai vaidina, kas geriausiai atsakinėja į klausimus, kas geresnį šūkį sugalvojo, kas labiau pasirošęs, kas gražiau dainuoja ir t. t. Šiomet šią dvikovą laimėjo berniukai.

Vėliavų pakėlimas ir nuleidimas vyko kiekvieną rytą ir vakarą – jeigu tik nelijo. Kiekvieno namelio stovyklautojai iš eilės gaudavo pakelti vėliavą ryte, kol kiti stovyklautojai giedodavo Amerikos himną ir nuleisti vakare, kol stovyklautojai giedodavo Lietuvos himną. Prieš nuleidžiant stovyklos vėliavą, kiekvieno namelio gyventojai turėjo sukurti šūkį. Mūsų namelio puskutinės dienos šūkis buvo: „Ūkis, ūkis, ūkis čia mūsų puskutinis šūkis“.

Maistas stovykloje buvo labai skanus. Man labiausiai patiko Neringos kugelis ir dešra su kopūstais.

Vyresnieji stovyklautojai kūrė filmą apie partizanus. Jiems padėjo svečias iš Lietuvos Vytautas V. Landsbergis ir vadovas Dainius Bukauskas. Aš labai siūlyčiau jums pasižiūrėti šį labai gerą filmą, nufilmuotą Neringoje: www.youtube.com/watch?v=cCagGge770A

Jau minėjau, kad mes mokinomės šokti tautinius šokius. Šokome Putnamo, CT piknike. Buvo labai smagu ten šokti ir dainuoti. Aš net nežinojau, kad man taip patiks šokti!

Po Putnamo pikniko į stovyklą grįžo tik vyresnieji stovyklautojai. Dienotvarkė buvo panaši kaip ir pirmas dvi savaites, tik nebuvo tautinių šokių. Trečiąją savaitę mes turėjome klasikinių šokių pamokas. Buvo ir šokių vakaras, kuris vadinosi linksmavakaris. Linksmavakario metu vyko šokių konkursas ir diskoteka.

Apskritai Neringoje buvo labai labai smagu. Apie Neringos stovyklą daugiau informacijos galima pasiskaityti www.neringa.org. Aš esu labai dėkingas visiems, kurie aukojasi ir kaip nors prisideda, kad Amerikos lietuviukai turėtų tokią smagią vietą praleisti savo atostogas.

Šios vasaros Neringos vadovo Dainiaus Bukausko kartu su lietuvių vaikų stovyklos vyriausiais stovyklautojais sukurtą trumpą filmą apie partizanus „Oi, neverk, motušėle“, galite pažiūrėti „You Tube“ interneto svetainėje: www.youtube.com/watch?v=cCagGge770A

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

2014 m. kelionė dviračiais į Rako stovyklą:

Antradienis, liepos mėn. 15 diena

Ši diena pavadinta „Nulio diena“ („Day Zero“). Šiandien prasidėjo 2014 metų kelionė dviračiais į Rako stovyklavietę, kuri yra netoli Custer miestelio, Michigane. Prieš dvejus metus, skautas vytis Vytenis Lietuvninkas išdrįso vienas dviračiu keliauti iš savo namų Lemonte, Illinois iki Algio ir Violetos Strikų vasarnamio New Buffalo, Michigane – apie 86 mylias. Tas brolio Vytenio užsimojimas įkvėpė kitus tą patį atlikti šiais metais. Praeity kelionės dviračiais yra prasidėjusios Michigano valstijos pietvakariniame kampe (pvz., Bridgman, Sawyer, Union Pier arba New Buffalo miesteliuose). Šįmet iššūkis buvo nukeliauti į mūsų mylimąją Rako stovyklą iš Pasaulio lietuvių centro Lemonte. Tą iššūkį pasiryžo įgyvendinti septyni „Lituanicos“ tunto skautai vyčiai: Vytenis Lietuvninkas, Julius Lietuvninkas, Kęstas Jodwalis, Linas Kelečius, Donatas Ramanauskas, Andrius Rasutis ir Petras Remeikis – visi (išskyrus brolių Julijų) „pagyvenę“ skautai, nuo 48 iki 57 metų amžiaus (broliui Juliiui – tik 23-eji). Jau penktą valandą ryto visi bu-

Julius Lietuvninkas taiso padangą. D. Ramanausko nuotr.

vome prie Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos laiptų. Renata Remeikienė ir sesė Aušra Petry nufotografavo mūsų būrelį, nors dar tik pradėjo aušti. Tryptį po penktos valandos ryto mūsų ratai pradėjo sukintis. Dangus be debesėlio, oras vėsus – negali būti puikesnės sąlygos važiuoti dviračiais.

Iš Lemonto keliavome į rytus, o tada – į pietus. Smagu pagaliau pradėti ilgai svajotą kelionę. Pirmo trumpo poilsio sustojome Yankee Woods parke, Oak Forest, Illinois, nukeliaję apie 18 mylių. Ties 171-os ir Ashland gatvių sankryža (Hazel Crest, IL) sustojome pakeisti brolio Juliaus padangą. Gerai, kad brolis Julius yra dviračių mechanikas!

Trumpai vėl sutojome Highland, IN, Main Square parke, o po to suradome Erie-Lackawana taką, skirtą dviratininkams ir iškylautojams. Labai gra-

Vytenio Lietuvninko autoportretas

žus takas, protarpiais jautėmės lyg važiuotume pro medžių tunelį. Iš Erie-Lackawana tako pervažiuojame į Oak Savannah taką.

Gerai paspaudėme apie dvidešimt mylių iki Arthur C. Olson parkelio, šalia Prairie Duneland tako, netoli Portage, IN. Miestelį pasiekėme jau nuvažiuavę apie 56 mylias. Nuvažiuavę apie 65 mylias, sustojome pavalgyti pietus Tanya's Patisserie Chesterton, IN. Ten taip pat radome į Chesterton Bicycle Station, kur brolis Julius gavo naują užpakalinį ratą savo dviračiui. Kol valgėme, ratas buvo paruoštas ir mes keliavome toliau. Trumpam poilsui sustojome Washington Parke, Michigan City, IN. Keletą mylių važiuojame Lakeshore Drive keliu pro Long Beach ir Grand Beach miestelius, visiškai palei Michigano ežerą. Oi, kokių gražių vasarnamių ten matėme – nuostabu.

Visi vėl išalkę. Netrukus atvykome į New Buffalo, MI ir užsukome pavakarieniauti į Rio's Premium Mexican Cuisine restoraną. Ten mus sutiko vietiniai lietuviai ir skautai Andrius Valaitis ir Vida Maciukevičiūtė-Kluko.

Po vakarienes būrelis pravažiavo pro New Buffalo miesto centrą iki Noros Spurgytės-Buchek vasarnamio. Ten dalis grupės planavo pernaktoti, o likusieji važiuavo dar kelias mylias iki Algio ir Violetos Strikų vasarnamio Timber Lane kelyje, viso sukorę apie 96 mylias. Brolis Algis buvo vienas iš pirmosios 1976 m. kelionės dviratininkų, jis taip pat da-

„Tour de Rakas“

lyvavo antroje kelionėje 1996 metais. Gal 2016 m. metais prikalsime jį vėl važiuoti kartu? Strikų šeima jau trečią sykį priima dviratininkus į savo namus, ir už tai visi sakome „Ačiū!“. Nedaug laiko turėjome pasikalbėti su mūsų šeimininku, nes 8 valandą

suvažiuo likusieji dviratininkai ir mūsų palydovai. Prie septynių skautų vyčių būrelio prisidėjo prit. skautai Vilmantas Stankus, Grigas Žimkus, Arnas Lesis,

prit. skautė Karolina Stankutė ir tėvelis Vidus Žimkus. Mūsų motorizuoti palydovai: skautas

vytis Juozas Kapačinskas (jau ketvirtą sykį palydi „Tour de Rakas“) ir Harvey Levin (Karolinos ir Vilmantų Stankų tėvelis). Sesė Dalia Maciukevičiūtė-Žygienė, kuri keliavo su grupe ketvirtadienį liepos 18 d., irgi prisistatė.

Visi susėdome „posėdžiui“: buvo išdalinti kelionės marškinėliai, specialiai pritaikyti dviratininkams, su skauto vyčio Lino Jodwalio sukurta emblema, po to brolis Vytenis (pagrindinis kelionės organizatorius) supažindino su svarbiausiomis taisyklėmis ir patarimais, atsakė į visų klausimus. Po kuklių naktiečių visi susiradę savo nakvynės vietas nuėjo miegoti. Taip ir baigėsi „Nulio diena“. Buvo nepaprastai smagu su būreliu kartu „apšilti“ (warm-up“).

Bus daugiau

„Bro D“
Donatas Ramanauskas

Illinois-Indianos valstijų linija.

V. Lietuvninko nuotr.

„Sietuvos“ draugovės sesės, pasižymėkite savo kalendoriuose!

„Sietuvos“ skautininkių ir vyr. skaučių draugovės sueigų datos:

2014 m. rugsėjo 18 d.

2014 m. spalio 16 d.

2014 m. lapkričio 20 d.

2014 m. gruodžio 4 d. – Kūčios

Sueigos vyks pas sesę Ireną Kirkuvienę, 1 val. p. p.

Greitai pasimatysime!

s. Vilija – draugininkė

Rusijos psichologinis karas

Atkelta iš 3 psl.

struktūras. Kai nėra karo, jie vykdo propagandinius ir ideologinius uždavinius pagal vyriausybės užsakymus nacionalinio saugumo labui.

Kai kuriose šalyse tiek valstybinėms propagandos žinyboms, tiek komercinėms masinės informacijos priemonėms vadovauja informacinio karo specialistai. Jie užtikrina nuolatinę propagandinę informacijos srautą savo šalies vadovybės palaikymui.

Rinkos dėsnių valdomoje visuomenėje informacija yra prekė, ji parduodama. Žiniasklaidos struktūras ji bando paveikti naudodama koncepciją. Žiniasklaidos priemonės yra remiamos įvairių institucijų: firmų, akcinių bendrovių, bankų, fondų ir pan. Įstatymų numatyta tvarka rėmėjas negali daryti įtakos skelbiamos informacijos turiniui, bet pinigai, gaunami iš rėmėjų, be abejo, daro poveikį informacijai. Todėl tam tikroms jėgoms nesunkiai atsiranda galimybė organizuoti informacinio karo veiksmus. Tokios agresijos formai sunku pasipriešinti, kadangi tarptautinės teisės institucijos nėra įgaliotos reguliuoti šį procesą ir informacijos turinį. Dėl to visuomenėje pastebimi pastovios klaidinančios informacijos įtakoje besiformuojantys ar jau susiformavę mąstymo stereotipai – mažos valstybės neįsivertinamumo kompleksai, tautinės ir valstybinės savimonės sunykimai, vadovybės nekompetencija, saugumą užtikrinančių organizacijų pasimetimas ir kt. „Draugo“ liepos 29 d. Gintaro Visocko straipsnis

„Rusijos slaptosios tarnybos ir vėl šaiposi iš lietuvių“ gerai iliustruoja klaidinančios informacijos žalingą poveikį (4).

Kaip viena iš informacinio karo technologijų minėtinos netikros vėliavos (angl. False Flag) operacijos. Terminas „netikra vėliava“ yra kilęs iš laivyno istorijos, kada priešui apgauti buvo naudojamos svetimo laivyno vėliavos. Rengiant tokias operacijas naudojamos sukarintos arba civilinės organizacijos. Tikrąją organizaciją ir jos dalyvius stengiamasi paslėpti. Šį būdą dažniausiai naudoja karinis arba saugumo personalas, vykdamas teroro aktus, pvz., V. Putino „žalieji žmogeliukai“ Krymo ir Rytų Ukrainos operacijose. Senesnis pavyzdys – smogikų formuotės, apsimetusios partizanų būriais Lietuvos partizaninio karo metu. Prie netikros vėliavos operacijų priskirtina kai kurių taikos bei aplinkos apsaugos organizacijų ir net politinių partijų veikla. Daugelis šių metodų pradėti naudoti Antrojo pasaulinio karo metu ir vėliau įvairiuose konfliktuose.

Informacinio karo strategija

Daniel Lerner, buvęs CIA strateginio padalinio „Office of Strategic Services“ vadovas (5), analizavo įvairias informacinio karo strategijas. D. Lerner sugrupavo psichologinio (informacinio) karo technologijas į tris kategorijas: baltąsias, pilkąsias ir juodąsias.

Baltosios technologijos – informacinis karas nėra perdėtai šališkas. Jo informacijos šaltiniai yra identifikuoti ir patvirtinti;

Pilkosios technologijos – akcentuojama teisingoji,

bet mažiau patikima, informacijos dalis su klausukais, tačiau informacijos šaltiniai neidentifikuojami;

Juodosios technologijos – informacija iš esmės yra melaginga arba subtiliai paslėpta, jos šaltiniai neidentifikuoti.

Juodosios informacinio karo operacijos yra slaptų karinių struktūrų, saugumo tarnybų, įvairių organizacijų ir jų padalinių, privačių bendrovių ir kompanijų veiklos sfera. Pagrindinis skirtumas tarp juodųjų ir paprasčiausiai slaptų operacijų yra tas, kad juodosios operacijos remiasi reikšmingu apgaulės laipsniu. Naudojami informacijos „santykinių išbalinimo“ būdai, melaginga informacija iš pradžių pateikiama kokiam nors leidiniui, iš kurio perspausdinama internete, dar vėliau ją išspausdina koks nors laikraštis, remdamasis internetine medžiaga. Taip informacija „identifikuojama“.

Informaciniame kare dar naudojami žodiniai, vaizdo arba muzikiniai neurolingvistinio poveikio būdai, keičiantys žmonių motyvaciją. Tokia specialistų parengta užkoduota forma informacija perteikiama per radiją, televiziją ir kitais būdais. Žmogus, besiklausantis muzikos, stebintis filmo personažus, net neįtaria, kad per pasąmonę norima linkme yra formuojamos jo vertybinės ir kitokios nuostatos. Pagrindiniu poveikio objektu šiuo atveju tampa smegenų neurofiziologinė veikla ir jos sukelta emocinė būseną.

Europarlamentaras V. Mazuronis teigia (6), jog ilgalaikiame plane Rusija „bando nustumti ir užmaskuoti sampratą, kad realiai yra užpultas visos Europos valstybės, jų vertybės bei demokratijos pagrindai. Užpultas klastingai, didžia dalimi joms pačioms pilnai nesuvokiant, kas vyksta“.

Informaciniai karai ir internetas (2)

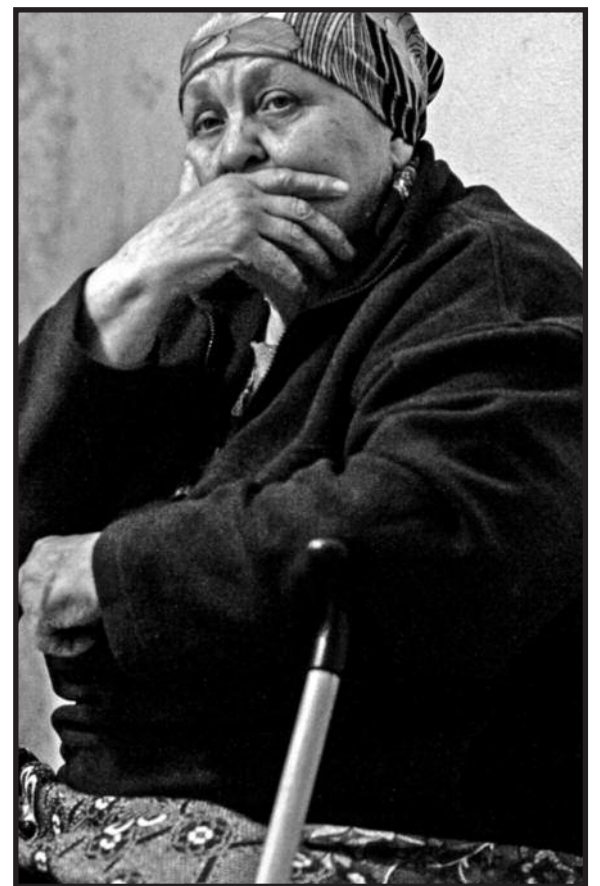
Rusijoje politinės ir ekonominės krypties portalus lanko per 1,5 mln. žmonių. Tai reiškia, kad internetas suteikia dideles galimybes organizuojant informacinius ka-

rus. Taip internete sutelkta informacija yra naudinga sužinoti, kuo auditorija domisi ir kas jai svarbu. Kiekvienas interneto lankytojas gauta informacija dalijasi su kitais žmonėmis. Šis efektas gerokai padidinamas ir žurnalistų straipsniais, panašiai kaip plintančios bangos, sukeltos į vandenį meste akmenėlio. Galimybė elektronine susižinavimo sistema sekti, kas ir ką skaito bei kuo domisi, yra puikus ir gana patikimas įrankis paruošti ir vesti informacinius karus.

Dabartiniu metu Rusija vykdo intensyvių nekonvencinių informacinių karų. Galima sakyti, jai pavyko įtikinti dalį pasaulio visuomenės, kad Rusija neturi interesų Ukrainoje, kad JAV diriguoja Ukrainai. Tačiau kažkodėl už Krymo operacijos nušvietimą V. Putinas apdovanojo 300 žurnalistų. Šis faktas iliustruoja informacijos perteikimo reikšmę.

Kalbant apie technologinę informacinio karo dalį, kibernetiniai incidentai ir atakos ypač pavojingi informacijos infrastruktūrai, elektroninių ryšių tinklui, pramonės procesams ir finansų valdymo sistemai, elektros ir dujotiekio tinklams bei kitoms sistemoms, kurių sutrikimai padaro daug žalos nacionaliniam saugumui, šalies ūkiui, kelia sumaištį visuomenėje. 2009 m. viešai pasirodė kenksminga programinė įranga „Stuxnet“, galinti ne tik laikinai neutralizuoti informacinę sistemą, bet ir fiziškai ją sunaikinti.

Kibernetinėje erdvėje bandomas virusas (V666), monitoriaus ekrane sukeliantis šviesos dėmes, visų pirma yra gana galinga įtaigos priemonė. Be to, toks įvykis gali taip pat negatyviai paveikti psichofiziologinę prie kompiuterio sėdėjusiojo būseną.

Ar įmanoma pasipriešinti klaidinančios informacijos srautui?

Pagal „American Scientific“ žurnalo straipsnį (7), masinės internetinės informacijos atsiradimas bei tiesioginiai žinių perdavimo srautai televizijoje davė priešingą efektą nei buvo tikėtasi iš laisvai prieinamos bei gausiai pateikiamos informacijos. Kas nebuvo numatyta, kad informacija, pateikiama be kritiškų filtrų, suteiks galimybę atsirasti milžiniškiems klaidingų žinių srautams. Klaidinančią informaciją buvo daug sunkiau paskleisti spausdinto žodžio eroje, kai žinias ruošdavo profesionalai žurnalistai bei pačių žinių patikimumą vertino atsakingi redaktoriai. Bet spausdintam žodžiui tampant ant-raeiliumi faktoriumi, elektroniniu būdu pateikiamos nepatvirtintos žinios ir tuo pačiu dezinformacija jau tampa kasdienybe ne tik tarpusavio bendravime, bet ir politikos, karinių tikslų bei verslo ir ekonomikos srityse.

Kai kurie analitikai bei teisininkai mano, kad galima paneigti bei klaidinančiai informacijai priešpastatyti teisinius procesus bei įvertinti ją specialiuose analizės centruose. Tačiau tikslingai ir subtiliai pateikiamos informacijos dažniausiai neįmanoma išnarpaloti bei susekti jos šaltinių. Ji sunkiai atpažįstama, nes labiau apeliuoja į jausmus, į pasąmonę. Net ir identifikavus šaltinius paneigimas paprastai būna logiškas ir racionalus. Dažniausiai laimi emocijos. Jos gimdo patikimumą to, kas norima girdėti arba tikėti. Nelaimei daugeliu atvejų tokia negatyvi, gudriai užtušuota, bet įtikinanti informacija, ypač jeigu visuomenėje vyrauja nepasitikėjimas ir nėra skaidrumo visuose gyvenamos aplinkos sluoksniuose, yra net ir laukiama. Apgaulė gali nugalėti tik brandi, kritiškai mąstanti ir informaciją analizuojanti visuomenė bei visų valstybinių, verslo ir socialinių organizacijų informacijos ir procesų skaidrumas. Pagal europarlamentarą V. Mazuronį (6), „Jeigu ir toliau mes nesuprasime ar vaidinsime, jog nematome bei nesuprantame, kas vyksta – mes pralaimėsime nebe mūsų, mes pralaimėsime karą. O tai niekas kita kaip mūsų valstybės nepriklausomybės išsaugojimo ar praradimo klausimas“.

Šaltiniai

- (1) Ivan Crastev, „Russian Revisionism. Putin's Plan For Overturning the European Order“, Council on Foreign Relations, March 3, 2014
- (2) Vytautas Mankevičius, „Psichologinės operacijos: jų tikslai, esmė bei sąvokų kaita“, „Mokslas ir technika“ žurn., Vilnius, Nr. 5, 2014 m. gegužės mėn.
- (3) John Maxwell Hamilton, „How our information wars began – in WWI“, „Washington Post“, August 2, 2014
- (4) Gintaras Visockas, „Rusijos slaptosios tarnybos ir vėl šaiposi iš lietuvių“, „Draugas“, Vol. CV, Nr. 88, 2014 m. liepos 29 d.
- (5) Dennis Boneau, „The Science of World Domination“, „Voltaire Network“, December 8, 2004
- (6) Valentinas Mazuronis, „Karas jau vyksta, tik ar visi žinome, kaip kovoti?“, Lrytas, 2014 m. rugpjūčio 7 d.
- (7) Lawrence M. Krauss, „War is Peace, Can Science Fight Media Disinformation?“, Scientific American, Nov 18, 2009

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Taika – būtina Ukrainai ir Europai

Vilnius (Prezidentūros info) – Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Ukrainos Aukščiausiosios Rados pirmininku Oleksandru Turčynovu, su kuriuo aptarė saugumo situaciją Ukrainoje, ES ir Asociacijos sutarties ratifikavimą bei šalies raidai būtinų europietiško reformų įgyvendinimą.

Prezidentė išsakė tvirtą paramą Ukrainos vyriausybės siekiui atkurti taiką ir stabilumą šalies rytuose.

Pasak šalies vadovės, vyksta informacinis karas, todėl labai svarbu, kad objektyvi informacija iš Ukrainos pasiektų kuo platesnį tarptautinį žiniasklaidos tinklą.

Valstybės vadovės teigimu, pasirašydama ES Asociacijos sutartį Ukraina žengė lemiamą žingsnį, kuriuo pasirinko europietišką vystymosi ke-

lią. Dabar, pasak Prezidentės, labai svarbu iki rugsėjo pabaigos ratifikuoti Asociacijos sutartį, įgyvendinti joje numatytas sąlygas ir tęsti pradėtas esmines demokratines reformas.

Lietuvos vadovė taip pat pabrėžė, jog tikisi, kad išankstiniai rinkimai į Aukščiausiąją Radą bus laisvi ir sąžiningi bei prisidės prie politinės situacijos stabilizavimo valstybės viduje.

Aptariant paramos Ukrainai klausimus Prezidentė pažymėjo, jog bet kokie vienašališki Rusijos veiksmai Ukrainos teritorijoje, kad ir prisidengiant humanitarine pagalba, yra tarptautinės teisės pažeidimas. Parama Ukrainai, pasak šalies vadovės, turi būti teikiama per Raudonąją Kryžį ar kitas tarptautines organizacijas ir tik suderinus su šios šalies vyriausybe.

Europos Komisija dengs nuostolius

Vilnius (BNS) – Europos Komisija (EK) dengs Lietuvos žemės ūkio sektoriaus nuostolius, kuriuos įmonės patyrė, nes dėl Rusijos sankcijų negalėjo realizuoti greit gendančios produkcijos.

EK nusprendė imtis išskirtinių priemonių dėl vaisių ir daržovių augintojų, kurie laiku nespės rasti naujų rinkų. Pasak Komisijos, Lietuva ir Lenkija bus vienos pirmųjų, gausiančių paramą.

Rusija rugpjūčio pradžioje 1 metams apribojo mėsos, vaisių ir daržo-

vių, pieno ir jo produktų importą iš Europos Sąjungos, JAV ir kitų šalių, palaikančių sankcijas Rusijai.

Vien 4 pieno perdirbimo bendrovės – „Pieno žvaigždės“, „Žemaitijos pienas“, „Rokiškio sūris“ ir „Vilkyškių pieninė“ – dėl sankcijų kas mėnesį praras apie 20 mln. litų pajamų. Tačiau visos įmonės nurodė, kad tai nepakenks bendrovių veiklos tęstinumui.

Nuostolių patiria ir šalies vaisių bei daržovių augintojai – vien morkų augintojai gali prarasti 15 mln. litų.

Minimos pulkininko V. Pociūno žūties metinės

Vilnius (alkas.lt) – Rugpjūčio 22 d. 12 val. Vilniuje, S. Daukanto aikštėje prie Prezidentūros bus paminėtos aštuntosios pulkininko Vytauto Pociūno žūties metinės.

2006-ųjų rugpjūčio 23-iają Breste žuvusio Vytauto Pociūno mirties aplinkybės bei jo pomirtinio šmeižto kampanijos priežastys iki šiol vis dar lieka Lietuvos teisėsaugos neištirtos.

„Todėl savo valstybei neabejingi piliečiai jau septintą kartą kviečiami susirinkti Vilniaus Simono Daukanto aikštėje ir atkakliai priminti atsakingoms valdžios institucijoms, kad ištirti pulkininko Vytauto Pociūno žūtį ir jo šmeižtą yra Lietuvos garbės reikalas, kad valstybei tarnavę pareigūnai neturi būti niekinami ir šmeižiami“, – ra-

šoma šios akcijos rengėjų, Piliiečių Santalkos bei M. K. Čiurlionio kultūros ir paveldo fondo išplatintame pranešime spaudai.

Sankcijos už propagandą prieš Lietuvą

Vilnius (BNS) – Kultūros ministerija parengs siūlymus, kaip kovoti su Rusijos skleidžiama propaganda prieš Lietuvą ir padidinti laidų su oficialiomis Europos Sąjungos (ES) kalbomis televizijoje ir radijuje skaičių.

Ministro Šarūno Biručio vado-

vaujamą Darbo grupę sudaro Seimo, Vyriausybės, Valstybės saugumo departamento, Lietuvos radijo ir televizijos komisijos, Ryšių reguliavimo tarnybos, Lietuvos radijo ir televizijos asociacijos ir Lietuvos kabelinės televizijos asociacijos atstovai.

Atleistas energetikos ministras J. Neverovičius

Vilnius (ELTA) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasirašė dekretą, kuriuo, vadovaudamasi Konstitucija ir atsižvelgdama į ministro pirmininko Algirdo Butkevičiaus teikimą, nuo rugpjūčio 25 d. atleidžia Jaroslavą Neverovičių iš energetikos ministro pareigų.

Laikinais eiti energetikos ministro pareigas iki rugsėjo 7 d. pavesta susi-

siekimo ministrui Rimantui Sinkevičiui, o nuo rugsėjo 8 d. iki bus paskirtas naujas ministras – ūkio ministrui Evaldai Gustui.

Premjeras pateikė prašymą atstatyti J. Neverovičių po to, kai šis, nepaisydamas premjero valios, paskyrė Lietuvos lenkų rinkimų akcijos (LLRA) atstovę Renatą Cytacką vice-ministre.

Ukrainos patriotai gina taiką Europoje

Kijevas (ELTA) – Lietuvoje viešėjęs Ukrainos Aukščiausiosios Rados pirmininkas Oleksandras Turčynovas teigė, kad Rusijos vykdomas karas yra nukreiptas ne tik prieš jo šalį, bet prieš visą Europą, ir prašė Europos Sąjungos padėti karine technika.

Kalbėdamas apie Rusijos vadinajamą humanitarinės pagalbos konvojų svečias jį vadino Rusijos provokacija.

„Rusijos suformuoto krovinių paskirtis yra vien ideologinė propagandinė. Tai yra automobiliai, kurie veža

tonas vandens ir druskos. Jų netrūksta tuose regionuose“, – sakė O. Turčynovas.

Per vizitą Lietuvoje, į kurią jis atvyko dalyvauti Šiaurės ir Baltijos valstybių parlamentų pirmininkų susitikime, svečias iš Ukrainos sakė pajutęs labai rimtą paramą tiek iš mūsų, tiek ir iš Baltijos bei Šiaurės šalių parlamentų vadovų.

Nors situacija sudėtinga, Ukrainos parlamento vadovas tunelio gale mato šviesą.

„Islamo valstybė“ grasina amerikiečiams

Bagdadas (ELTA) – Sunitų ekstremistinė organizacija „Islamo valstybė“ (IS) grasina Jungtinėms Valstijoms.

Jei nuo amerikiečių oro antskrydžių Irake nukentės IS kovotojai, JAV piliečiai savo ruožtu visur taps atakų taikiniu, pareiškė grupuotė paskelbtame vaizdo įrašė.

Įrašė anglų kalba sakoma: „Mes visus jus paskandinsime kraujuje“. Filmuotoje medžiagoje parodytas per JAV okupaciją Irake nukirsdintas amerikietis ir snajperių aukos.

JAV karinė aviacija šiuo metu Šiaurės Irake remia kurdų kovotojus ir vyriausybinių pajėgų karius kovoje su IS ekstremistais. Šie yra užėmę

dalį Irako teritorijos. Iki šiol grupuotė koncentravosi į žemės grobimą Irake ir Sirijoje savo paskelbtam kalifatui. Didesnių atakų prieš vakariečių taikinius kol kas nebuvo.

Ebolos virusas nusinešė jau per 1,2 tūkst. gyvybių

Ženeva (BNS) – Vakarų Afriką kreciantis Ebolos viruso protrūkis šiais metais nusinešė jau 1 229 žmonių gyvybes, o šia pavojinga liga užsikrėtė iš viso mažiausiai 2 240 žmonės, pranešė Pasaulinė sveikatos organizacija (PSO).

PSO taip pat nurodė bendradarbiaujanti su Jungtinių Tautų (JT) Pasauline maisto programa, siekiant apriboti maisto produktais apie milijoną žmonių gyvenančių dėl šios epidemijos paskelbtose karantino zonose Gvinėjoje, Liberijoje ir Siera Leonėje.

Bet Liberijos vyriausybė visgi pripažino, kad iš užpultos gydymo įstai-

gos Monrovijoje pabėgo mažiausiai 17 pacientų.

Užpuolimo metu kai kurie asmenys buvo ginkluoti, o minia išgrobstė beveik visą ligoninės turtą – medicinos įrangą, čiužinius, lovas ir net kruvinas paklodes, ant kurių gulėjo Ebolos virusu užsikrėtę ligoniai.

Pareigūnai užtikrino, kad policija deda visas pastangas ieškodama infekuotųjų.

Patekęs į žmogaus organizmą, Ebolos virusas plinta per kūno skysčius, todėl užsikrėtusiųjų izoliavimas yra pirmoji prevencijos priemonė ligos plitimui sustabdyti.

Gali išsiveržti Bardarbugos ugnikalnis

Reikjavikas (ELTA) – Islandijoje paskelbtas oranžinis (priešpaskutinis) pavojaus lygis dėl galimo Bardarbugos ugnikalnio išsiveržimo. Šio vulkano seisminis aktyvumas pastebimas nuo rugpjūčio 16-osios.

Pranešama, jog prietaisai užfiksavo visą seriją požeminių smūgių, iš kurių stipriausias buvo 3,8 balo.

Dėl galimo Bardarbugos išsiver-

žimo pavojaus valdžia buvo priversta uždaryti kelias automobilių magistralės salos pietryčiuose. Ispėtos ir aviacijos bendrovės.

2010 metais Ejaftadlajokudlio ugnikalnio išsiveržimas Islandijoje kelioms paroms paralyžiavo oro susisiekimą Europoje. Aviacijos bendrovių nuostoliai siekė 1,7 milijardo dolerių.

Indija atšaukė ilgai planuotas derybas su Pakistanu

Delis (ELTA) – Indijos vyriausybė atšaukė ilgai planuotas derybas su Pakistanu dėl Kašmyro regiono, po to, kai Delyje esantys pakistaniečių atstovai ėmė konsultuotis su Kašmyro separatistais.

Indijos užsienio reikalų sekretorė Sujatha Singh Pakistano diplomatus išpėjo, kad derybas galima vesti arba su Deliu arba su Kašmyro separatistais, tačiau ne su abiem pusėmis iš karto. Paaiškėjus, kad Islamabadas ignoravo išpėjimą, Indijos vyriausybė atšaukė kitą savaitę planuotą užsienio reikalų ministrų susitikimą diskusijai

dėl Kašmyro statuso atnaujinimo.

Indija šiuo metu valdo beveik du trečdalis musulmoniško Kašmyro regiono, kuris byrant Britų imperijai turėjo likti nepriklausoma valstybe. Pakistano vyriausybė reiškia teritorines pretenzijas į visą regioną, argumentuodama etnine ir religine gyventojų sudėtimi. Indija Pakistaną nuolat kaltina separatistų judėjimų Kašmyre kurstymu ir finansavimu, o dvišaliai santykiai smarkiai atšalo po teroristų išpuolių Mumbajuje 2008 m., kuriuos, kaip įtariama, finansavo Pakistano saugumo tarnyba.

VERSLO NAUJIENOS

JAV kroviniai bus gabenami per Klaipėdos uostą

Lietuvoje rugpjūčio 19–21 d. lankėsi JAV gynybos departamento Transportavimo vadovybės vadas generolas Paul J. Selva. JAV pareigūnas apžiūrėjo Lietuvos logistikos ir transporto infrastruktūrą ir susitikimuose su šalies pareigūnais aptarė bendradarbiavimo, vežant nekarinius NATO Tarpautinių saugumo paramos pajėgų (ISAF) krovinius, patirtį ir tolesnes perspektyvas.

Klaipėdoje generolui buvo pristatyta Jūrų uosto infrastruktūra, vyko susitikimai su valdžios ir verslo atstovais, dalyvaujantys pervežant per Klaipėdos jūrų uostą NATO ISAF krovinius.

Rugpjūčio 20 d. Vilniuje P. J. Selva susitiko su Prezidente Dalia Grybauskaitė, Lietuvos kariuomenės vadu generolu Jonu Vytautu Žuku, ministru pirmininku Algirdu Butkevičiumi, užsienio reikalų ministru Linu Linkevičiumi.

Lietuva pirmuosius nekarinius NATO ISAF krovinius „Šiaurinio kelio“ maršrutu, einančiu per Centrinę Aziją, Rusiją, Baltarusiją į Baltijos jūrų uostus, į Afganistaną pradėjo vežti 2008 m. Didesni ISAF krovinių srautai pradėti gabenti 2011 m. pradžioje. Paaiškėjus, kad ISAF operacija Afganistane turi baigtis iki 2014 m. pabaigos, 2012 m. per Klaipėdos uostą pradėti gabenti ir iki šiol gabenami iš Afganistano atvykstantys ISAF kroviniai.

2014 m. pabaigoje NATO šalims narėms išvedus tarptautinio saugumo paramos pajėgas iš Afganistano, Lietuva jau bus užsitikrinsi vietą tarptautiniame transporto koridoriuje, einančiame Azijos kryptimi. Tikimasi, kad ateityje tai Lietuvai pasitarnaus vykdant kitų šalių komercinius ir vystomojo bendradarbiavimo projektus Azijos šalyse.

Gen. Paul J. Selva ir LR prezidentė D. Grybauskaitė
R. Dačkaus nuotr.

Baltarusiai nori lietuviško pieno ir jautienos

Baltarusiją domina lietuviški žemės ūkio ir maisto produktai, ypač žaliavinis pienas ir jautiena, taip pat jie norėtų su Lietuva kurti bendras įmones, teigė su darbo vizitu Baltarusijoje viešėjusi žemės ūkio ministrė Virginija Baltraitienė.

Ministrė buvo susitikusi su Baltarusijos žemės ūkio ir maisto ministru Leonidu Zajacu aptarti Rusijos embargo pasekmių, glaudesnio bendradarbiavimo galimybių ir dvišalės prekybos žemės ūkio ir maisto produktais suaktyvinimo.

Prekyba su Baltarusija užima svarbią vietą Lietuvos užsienio prekyboje žemės ūkio ir maisto produktais. 2013 metais žemės ūkio ir maisto prekių eksportas į Baltarusiją sudarė 180 mln. eurų, arba 3,8 proc. viso žemės ūkio ir maisto produktų eksporto. Eksporto struktūroje pagal šalis Baltarusija buvo 8 vietoje iš 134 eksporto partnerių.

ELTA

ELTA

Pasaulinė alternatyva bankams jau Lietuvoje

Pasaulyje plačiai paplitusi alternatyva bankų teikiams vartojimo kreditams – jungtinio finansavimo (angl. peer-to-peer lending, person-to-person lending, social lending, p2p lending) modelio pagrindu veikiančios finansinės institucijos – jau ir Lietuvoje.

Institucijų veikimas pagrįstas žmogaus skolinimo kitam žmogui principu ir yra vykdomas per administruojančią sistemą. Kadangi paskolos davėjai paskolas finansuoja tiesiogiai, o sistemos administravimo kaštai nėra dideli, jungtinio finansavimo institucijos gali pasiūlyti mažas paskolų palūkanas ir didelę investicijų grąžą.

Jungtinio finansavimo bendrovės pasaulyje išpopuliarėjo labai greitai: 2005 metais išsikūrė pirmoji tokio pobūdžio bendrovė „Zopa“, šiuo metu jau suteikusi paskolų už daugiau nei 590 milijonų svarų sterlingų bei laimėjusi ne vieną apdovanojimą, už didžiausią klientų pasitikėjimą paskolų teikimo srityje, 2006 metais JAV išsikūrė bendrovė „Lending Club“, paskolinusi daugiau nei 5 milijardus JAV dolerių, kurios investuotojai uždirbo daugiau nei pusę milijono JAV dolerių investicijų grąžą, nuo 2009 metų prasidėjo šio modelio institucijų steigimosi bumas, susikūrė tokios kompanijos kaip „RateSetter“, „Funding Circle“, „ThinCats“ (visos – Jungtinė Karalystė), „CreditEase“ (Kinija), „Kokos“ (Lenkija), „Auxmoney“ (Vokietija), „Savy“ (Lietuva) ir daugelis kitų.

Ekonomika.lt

Veršlininkai parašais įsipareigojo būti sąžiningi

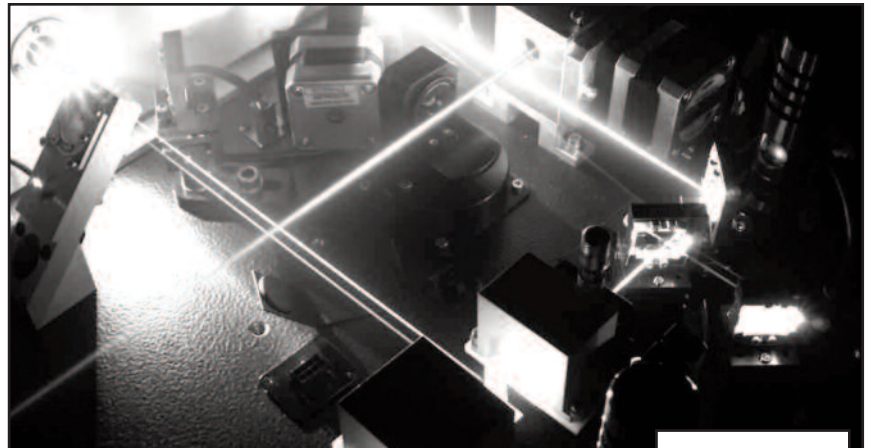
Ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius, finansų ministras Rimantas Šadžius, ūkio viceministrė Rasa Noreikienė kartu su Lietuvos verslo asociacijomis, Lietuvos savivaldybių asociacija ir didžiųjų įmonių vadovais pasirašė Geros verslo praktikos, įvedant eurą, memorandumą. Prie memorandumo jau prisijungė 37 asociacijos, 44 savivaldybės ir 242 įmonės, kurios savanoriškai įsipareigojo užtikrinti sąžiningą kainų li-tais perskaičiavimą į eurus ir nesinaudoti euro įvedimu kaip pretekstu didinti prekių ir paslaugų kainas.

Geros verslo praktikos memorandumo pasirašymą inicijavusi Ūkio ministerija tikisi, kad prie memorandumo prisijungs ir jame numatytų principų laikysis dauguma veršlininkų, savivaldybių ir jų kontroliuojamų įmonių.

Verslo subjektai, prisijungę prie memorandumo, įgyja teisę naudotis specialiai šiam tikslui sukurtu logotipu „Perskaičiuota sąžiningai“ ir juo pažymėti prekybos ir paslaugų teikimo vietas, naudoti jį rinkodaros tikslais ir taip informuoti vartotoją, kad laikosi memorandume nustatytų principų.

Vyriausybės info

Lietuvių lazeriai uždirba milijonus

Viena sėkmingiausių Lietuvos aukštųjų technologijų įmonė „Ekspla“, gaminanti pažangius lazerius, lazerines sistemas ir komponentus, gali džiaugtis sėkmingai užpildžiusi dar vieną segmentą tarptautinėje rinkoje. Įmonė pirmoji pasaulyje pradėjo pardavinėti naujos kartos femtosekundinius skaidulinius lazerius. Produktą sukurti padėjo Vienos technikos universitetas (Austrija), o didelę dalį finansavimo projekto partneriai gavo iš mokslinius tyrimus ir inovacijas mažose ir vidutinėse įmonėse skatinančios tarptautinės programos „Eurostars“. Bendras projekto biudžetas siekė 1.3324 mln. eurų.

Bendradarbiavimas gimė iš „Ekspla“ bendravimo su Vienos technikos universitetu. Bendras darbas, trukęs trejus metus (nuo 2008 iki 2011 m.), buvo labai rezultatyvus. Pirminis projekto, pavadinto „Uplit“, tikslas buvo sukurti trumpųjų impulsų (impulsų trukmės: nuo šimtų femtosekundžių iki dešimčių pikosekundžių) stiprinimo sistemas, galinčias generuoti iki 125W vidutinės galios, tačiau galutinis rezultatas pranoko lūkesčius – sukurti naujos kartos itin greitais impulsais siunčiantys femtosekundiniai skaiduliniai lazeriai.

„Uplit“ projektas padėjo „Ekspla“ išitvirtinti tarptautinėje rinkoje. 2013 m. duomenimis projekto metu sukurti produktai įmonei uždirbo 8 mln. eurų pajamų. Iki 2016 m. iš šių produktų „Ekspla“ tikisi uždirbti dar 12 mln. eurų.

„Eurostars“ – tai pirmoji Europos inovacijų programa, specialiai skirta finansuoti mažas ir vidutines įmones (MVI), vykdančias mokslinius tyrimus, investuojančias į inovacijų ir naujų technologijų kūrimą. Programą Lietuvoje paskirta administruoti Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūrai (MITA). Per programos veikimo laikotarpį nuo 2008 m. iki 2013 m. iš viso finansuota 15 sėkmingų projektų, kuriuose dalyvavo partneriai iš Lietuvos. Programos finansavimo intensyvumas siekia iki 75 proc. verslo subjektams ir iki 100 proc. mokslo ir studijų institucijoms. Paraiškas dalyvauti programoje galima teikti iki š.m. rugšėjo 11 d.

Švietimo ir mokslo ministerijos info

Valiutų santykis (2014 metų rugpjūčio 20 d.)

1 USD (JAV doleris) – 2,59 LTL
1 EUR (euras) – 3,45 LTL
1 AUD (Australijos doleris) – 2,41 LTL
1 CAD (Kanados doleris) – 2,37 LTL
1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,32 LTL
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,19 LTL

Parengė Vitalius Zaikauskas

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

Lietuvos Vyčių 101-ajam metiniam suvažiavimui pasibaigus (2)

Pradžia – rugpjūčio 14 d. „Drauge“

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Trečioji suvažiavimo diena

Šeštadienis, liepos 26 d., prasidėjo šv. Mišiomis viešbutyje. Pagrindinis celebrantas buvo kun. Tomas Karanauskas. Jam talkino kun. Audrius Arštikaitis. Mišios buvo aukojamos už Lietuvą ir JAV – jų piliečius ir jaunimą. O taip pat už Lietuvos Vyčių organizacijos rėmėjus. Giesmes vedė Marytė Bizinkauskaitė. Giedojome tradicinę „Pulkim ant kelių“, „Štai esu čia“ ir „Marija, Marija“.

Trečiasis seimo posėdis pradėtas kun. A. Arštikaitio malda. Dėl svarbių priežasčių kun. Antanas Markus, Šiluvos Mergelės Marijos padalinio pirmininkas, suvažiavime nedalyvavo. Jo vardu šio padalinio komiteto išdininė Mary Beth Šlakis pranešė apie praėjusių metų veiklą. Visi delegatai buvo raginami garsinti Šiluvos Mergelės Marijos istoriją – draugams, pažįstamiems ir svetimtaučiams. Padalinio tinklalapyje (www.ourladyofsiluva.com) galima rasti daug istorinės medžiagos apie Šiluvą. Artimiausiu metu ši informacija bus platinama lenkų ir ispanų kalbomis. Kun. Markus ir jo specialiai sudarytas komitetas turi paruošę įvairios spausdintos medžiagos apie šį apsišėkimą. Pardavimui esama įvairių suvenyrų: sidabrinių ir auksinių medalių, ženkliukų, paveikslų ir DVD iš 2008 m. jubiliejinės šventės Čikagoje, marškinėlių bei „hooded sweat jackets“ su Šiluvos Mergelės Marijos atvaizdu ir kt. Buvo pranešta, kad Vyčių organizacijos šimtmečio jubiliejui įamžinti Vidurio Amerikos apygarda baigė įgyvendinti projektą – pastatė memorialinį paminklą, vaizduojantį Šiluvos Mergelę Šiluvoje. Paminklas pastatytas Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje. Kitoje paminklo pusėje užrašyta Šv. Mergelės Marijos apsišėkimo istorija ir dedikacija su rėmėjų vardais. Oficialus paminklo šventinimas su programa vyko gegužės 4 d. Mary Beth Šlakis padėjo visiems už paramą šiam padaliniui.

Stipendijų komiteto pirmininkė Elena Mikalauskas įvardijo 2014–2015 m. Lietuvos Vyčių keturis stipendijų laimėtojus: Medeline Domalakes (144 kuopa, Frackville, PA); Dana Barkus (110 kuopa, Maspeth, NY); Jessica Juozitis (72 kuopa, Binghamton, NY) ir Alexandra Kowker (144 kuopa, Frackville, PA). Iš viso jaunųjų Vyčių stipendijoms buvo išdalinta 6,000 dol.

Mary Beth Šlakis ir Robert Petkus, išdo patikėtiniai, pranešė, kad patikrino Lietuvos Vyčių organizacijos finansų knygas ir organizacijos padalinių knygas, kurios tvarkomos rūpestingai ir tvarkingai. Išdo patikėtiniai džiaugėsi, kad net keturios kuopos pasisiūlė globoti ateinančius keturis metinius suvažiavimus. Buvo pranešta, kad 102-sis metinis suvažiavimas vyks 2015 m. rugpjūčio 6–9 d. Orlando, FL. Bus apsistota „Hilton Orlando Lake Buena Vista“ viešbutyje (kaina vienai parai – 109.00 dol.). Ši suvažiavimą globos 16-oji kuopa, veikianti Čikagoje. 2016 m. 103-ąjį Vyčių suvažiavimą globos 72 kuopa, veikianti Binghamton, NY. Numatyta naudotis „Doubletree“ viešbutiu. 2017 m. 104-ąjį suvažiavimą globos 96 kuopa, veikianti Dayton, OH. Ir 2018 m. 105-ąjį suvažiavimą globos 1 kuopa, Brockton, MA. Tikslī data ir viešbutių kainos bus praneštos artimiausiu metu. Labai džiugu, kad kuopos pasisiūlė ir iš anksto rūpinasi būsimais metiniais suvažiavimais!

Mandatų komisija pranešė, kad šiame posėdyje dalyvavo 39 balsuojantys delegatai: 22 suvažiavimo delegatai, 9 apygardos delegatai, 4 garbės nariai, 4 centro valdybos nariai, 8 svečiai, atstovaujantys 5 rajonams ir 10 kuopų. Dalyvavo 5 jaunieji ir paaugliai vyčiai. Iš viso šioje sesijoje dalyvavo 52 asmenys.

Centro valdybos pirmininkės trečioji pavaduotoja, dirbanti su jaunaisiais vyčiais, Alexandra Rudmin šio posėdžio metu papasakojo apie jaunimo veiklą. Ketvirtadienį, liepos 24 d., jaunimas surengė posėdį, o po to buvo nagrinėjama lietuviškų kry-

žių ir koplytstulpių Kryžių kalne istorija. Penktadienį, liepos 25 d., jaunieji vyčiai dalyvavo smagioje išvykoje į „Disneyland“, o vėliau – į „California Adventureland“. Kiekvienas jaunas vytis papasakojo, ką jis sužinojo apie Kryžių kalną Lietuvoje ir kokius išpūdžius jis parsiveš iš pramoginių parkų „Disneyland“ ir „California Adventureland“. Alexandra Rudmin pranešė, kad per suvažiavimo uždarymo pietus jaunieji vyčiai pardavinės loterijos bilietus, o delegatai galės laimėti jų pagamintus medinius kryžius. Visas pelnas bus skiriamas našlaičiams Lietuvoje. Kiekvienam dalyvaujančiam jaunam vyčiui buvo įteikti suvažiavimo žymenys ir 50 dol. stipendija, o Vyčių fondo pirmininkė Irene Ožalis įteikė po 100 dol. kiekvienam dalyvavusiam jaunam vyčiui.

Finansų patikrinimo komitetui buvo pristatytos rezoliucijos, liečiančios Lietuvos Vyčių organizacijos aukų paskirstymą. Įvairių draugijų spaudai ir organizacijoms buvo prašyta 1,500 dol. paramos. Kadangi organizacijos išdas gerokai sumažėjęs, buvo nuspręsta, kad šiais metais aukos nebus skiriamos. Jei nariai nori ir gali, prašoma, kad asmeniškai remtų organizacijas, draugijas, spaudą. Finansų patikrinimo komitetą sudarė: garbės narė Bernice Aviža, Centro valdybos išdininė; Centro valdybos patikėtiniai Mary Beth Šlakis ir Robert Petkus; Irene Ožalis, 3 kuopa iš Gintaro apygardos; Robert Damasauskas iš Vidurio Amerikos apygardos; Julia Schroder iš Vidurio Atlanto rajono, Erin Petkus iš Vidurio centro rajono ir Frances Bumila iš Naujosios Anglijos apygardos. Toliau vyko naujosios Centro valdybos rinkimai.

Naująją 2014–2015 m. Centro valdybą sudaro:

Dvasios vadas – garbės narys prelatas kun. Juozas Anderlonis (3 kuopa, Philadelphia, PA), pirmininkė – garbės narė Regina Juškaitė-Švobienė (102 kuopa, Detroit, MI), I vicepirm. – Robert Petkus (96 kuopa, Dayton, OH), II vicepirm. – Mary Agnė Mikalauskas (96 kuopa, Dayton, OH), III vicepirm. (jaunimui) – Alexandra Rudmin (16 kuopa, Chicago, IL), protokolų sekretorė – Liza Macke (157 kuopa, Lemont, IL), finansų sekr. – Junė Grenier (6 kuopa, Hart-

Lietuvos Vyčių centro valdybos pirmininkė, garbės narė Regina Juškaitė-Švobienė skaito organizacijos praėjusių metų veiklos pranešimą

ford, CT), išdininė – garbės narė Bernice Aviža (136 kuopa, Hudson-Mohawk, NY), išdo patikėtiniai – Mary Beth Šlakis (16 kuopa, Chicago, IL) ir Dave Boucher (78 kuopa, Lawrence, MA).

Komisijos:

Lietuvių reikalų – John Mankus (72 kuopa, Binghamton, NY); Lietuvių kultūros/kalbos – Marytė Šepikaitė (133 kuopa, Los Angeles, CA); Garbės narystės – garbės narys Walter Svekla (3 kuopa, Philadelphia, PA); Ritualų – Georgiana Macke (157 kuopa, Lemont, IL); Stipendijų – Elena Mikalauskas (96 kuopa, Dayton, OH); Ryšių su visuomene – garbės narė Regina Juškaitė-Švobienė (102 kuopa, Detroit, MI); L.V. fondas – Irene Ožalis (3 kuopa, Philadelphia, PA); Šv. Kazimiero gildija – John Mankus (72 kuopa, Binghamton, NY); Mergelės Šiluvos fondas – garbės narys kun. Antanas Markus (112 kuopa, Chicago, IL).

Sveikinimų/aukų komitetas pranešė, kad per šį suvažiavimą buvo surinkta 3,245 dol. Aukos bus skiriamos specifiniams Vyčių organizacijos padaliniams bei aukotojų nurodytoms programoms.

Malda ir Lietuvos Vyčių himnu baigėme oficia-

Svečiuose pas Rūtą Lee. Rūta Lee, Alex Trebeck, kun. Audrius Arštikaitis ir Regina Juškaitė-Švobienė

liają 101-ojo Lietuvos Vyčių suvažiavimo/seimo dalį.

Iškilmingas pokylis

Kiekvienas Lietuvos Vyčių seimas, baigus darbo posėdžius ir išrinkus naują Centro valdybą ateinančioms veiklos metams, pažymimas iškilmingu uždarymo pokyliu. 101-ąją suvažiavimą šeštadienį, liepos 26 d., „The Embassy Suites-Glendale“ viešbučio pokyliu salėje. Prieš pokylį visi Lietuvos Vyčiai susirinko viešbučio sodelyje oficialiai suvažiavimo dalyvių nuotraukai.

Garbės narys Robert A. Martin, Jr., pristatė garbės stalo svečius: Popiežinės Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos rektorių Romoje kun. Audrių Arštikaitį, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkę Danguolę Navickienę, Lietuvos Vyčių centro valdybos pirmininkę, garbės narę Regina Juškaitę-Švobiene, Lietuvos Vyčių Šv. Kazimiero gildijos komiteto pirmininką ir Lietuvos reikalų komiteto pirmininką, garbės narį John Mankus, Hollywoodo aktorę Rūtą Kilmonyte-Lee ir jos vyrą Webb Lowe, žinomą futbolo žvaigždę Dan Audick, LR garbės konsulę Los Angeles Daivą Čekauskaitę-Navarrette ir 133 kuopos pirmininkę bei šio, 101-ojo, metų suvažiavimo komiteto pirmininkę Marytę Šepikaitę.

M. Šepikaitė sveikino visus atvykusius ir pristatė šio iškilmingo vakaro pranešėją aktorę iš Los Angeles Rūtą Kilmonyte-Lee. Marytė Bizincauskaitė, 1 kuopos pirmininkė, pradėjo JAV himno ir Tautiškos giesmės giedojimą. Kun. A. Arštikaitis sukalbėjo invokaciją. Po vakarienos LR garbės konsulė Los Angeles Daiva Čekauskaitė-Navarrette sveikino Vyčius ir jiems dėkojo už darbą, meilę ir ištikimybę Dievui bei Tėvynei. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Danguolė Navickienė, sveikindama Lietuvos vyčius, kvietė dirbti kartu su Lietuvių Bendruomene, nes visų mūsų tikslai panašūs – padėti artimui ir tarnauti Dievui bei Tėvynei.

Futbolo žvaigždė Dan Audick dėkojo Marytei Šepikaitėi ir visiems vyčiams už suteiktą progą dalyvauti šiame suvažiavimo uždarymo pokilyje. Jis sakė dažnai dalyvaujantis Los Angeles lietuvių rengiamose šventėse „Lietuvių dienos“, linkėjo sėkmės Vyčių organizacijai.

Lietuvos reikalų komiteto pirmininkas, garbės narys Jonas Mankus pristatė specialų „Baltic American Freedom League, Inc.“ (BAFL) apdovanojimą. Ši organizacija buvo įsteigta 1981 m. Los Angeles, CA, ją įsteigė Baltijos-Amerikos politiniai aktyvistai, siekdami paremti pabaltijiečių kovą už laisvę ir nepriklausomybę vaduojantis iš Sovietų Sąjungos okupacijos. BAFL informuodavo Amerikos valdžią apie Baltijos šalyse Sovietų vykdomą kultūrinį genocidą, persekiojimą dėl religijos ir apie kitus žmogaus teisių pažeidimus. Šiuo metu BAFL toliau remia pabaltiečių interesus ir bendradarbiauja su Amerikos valdžios atstovais, rugpjūčio 23 d., Juodojo kaspio dieną, prisimena nacistinės Vokietijos ir komunistinės Sovietų Sąjungos aukas.

Jonas Mankus BAFL direktorių tarybos narei Marytei Šepikaitėi įteikė menininkės Valerijos Ruzgienės sukurtą „Gintaro mišką“ – trijų medžių kompoziciją, simbolizuojančią Latviją, Estiją ir Lietuvą. BAFL organizacijos vardu M. Šepikaitė padėjo už gražią dovaną ir dėmesį šiai organizacijai. Padėkos ženklai M. Šepikaitė Rūtai Kilmonyte-Lee, Reginei

Juškaitėi-Švobienei ir Robert A. Martin, Jr., įteikė po dovanėlę.

Toliau Rūta Kilmonyte-Lee tarti žodį pakvietė Lietuvos Vyčių organizacijos Centro valdybos pirmininkę, garbės narę Regina Juškaitę-Švobiene. Pirmininkė išreiškė padėką Marytei Šepikaitėi ir 133 kuopos nariams už jų pasiaukojamą darbą ruošiant 101-ąją metinį suvažiavimą. Nedaug organizacijų gali didžiuotis tokiu garbingu amžiumi. „Esame gyva, svarbi ir reikalinga organizacija“, – sakė pirmininkė ir baigdama perskaitė poeto Bernardo Brazdžionio eiles „Mano protėvių žemė“.

101-ojo suvažiavimo komiteto pirmininkei M. Šepikaitėi padėkojus visiems už dalyvavimą ir kun. A. Arštikaitiui sukalbėjus maldą oficialioji pokylio dalis buvo baigta.

Toliau vyko bendravimas su seniai matytais draugais, naujų pažinčių mezgimas. Ne tik jaunimas, bet ir vyresnio amžiaus „jaunimas“ smagiai šoko, trypė polkas ir modernius šokius. Delegatai ir svečiai puikiai praleido laiką! Pokylyje dalyvavo daugiau kaip 100 vyčių ir svečių.

Suvažiavimą baigiant

Sekmadienį, liepos 27 d., suvažiavimo baigimo šv. Mišios buvo atnaušiamos Šv. Kazimiero bažnyčioje, Los Angeles, CA. Pagrindinis šv. Mišių celebrantas buvo kun. Audrius Arštikaitis. Jam talkino parapijos klebonas kun. Tomas Karanauskas. Prieš pradant šv. Mišias ketvirtojo laipsnio medalis ir žymenys buvo įteikti Mary Agnes Mikalauskas (96 kuopa, Dayton, OH). Prisiekė naujoji Centro valdyba.

Mišių metų giedojo dainininkė ir 1 kuopos pirmininkė Marytė Bizincauskaitė ir parapijos choras. Šiai ypatingai šventei vargonavo buvęs parapijos vargonininkas muz. Viktoras Ralys. Šv. Mišių intencija buvo už Lietuvos Vyčių organizacijos ateitį. Šv. Raštą skaitė garbės narys Jonas Mankus. Tikinčiųjų maldų intencijas skaitė garbės narė Elena Nakrosis. Aukas prie altoriaus nešė Centro valdybos pirmininkė, garbės narė Regina Juškaitė-Švobiene, buvęs Centro valdybos pirmininkas, garbės narys Robert A. Martin, Jr., 133 kuopos narės Dana Jazukonytė ir Susan Trautman bei jaunesni vyčiai Brian ir Justin Johnson, 19 kuopos nariai iš Pittsburgh, PA.

Baigiantis Mišioms 133 kuopos pirmininkė padėjo visiems už dalyvavimą suvažiavime ir kvietė sugrįžti į California šį rudenį, kai bus švenčiamos tradicinės „Lietuvių dienos“.

Vyčiai svečiuose pas Rūtą Lee.

Lietuvos Vyčių organizacijos vardu Centro valdybos pirmininkė, garbės narė R. Juškaitė-Švobiene dėkojo M. Šepikaitėi ir jos komitetui už suvažiavimo paruošimą, dvasininkams klebonui kun. T. Karanauskui bei kun. A. Arštikaitiui už šv. Mišių auką, pamokslus bei maldas. Linkėjo visiems geros ir saugios kelionės grįžtant namo. Taip pat kvietė Vyčius aplankyti šalia parapijos esantį poeto Bernardo Brazdžionio kiemelį ir niekuomet neužmiršti jo eilių, kurios aukština protėvių žemę.

Šv. Mišių auką baigta visų dalyvių sugiedotu Lietuvos Vyčių himnu. Ant bažnyčios laiptų buvo padaryta bendra vyčių, parapijiečių ir svečių nuotrauka. Šiai progai M. Šepikaitė parūpino didžiulį plakatą su užrašu „Little Lithuania“.

Po šv. Mišių parapijos salėje vyko atsiveikimo pietūs ir vaisės, paruoštos Laimos Leko. Maldą prieš vaises sukalbėjo klebonas kun. T. Karanauskas. Po vaisių vėl buvo gera progą pabendrauti. Vyko loterija, kurios

pelnas buvo skiriamas seselės vienuolės Helen Ivanauskas projektui „Lithuanan Children's Relief fund“ paremti. Buvo surinkta 287 dol.

Po pietų vyčiai, kurie dar nebuvo išvykę, dalyvavo legendinės Hollywood žvaigždės lietuvaitės Rūtos Kilmonyte-Lee ir jos vyro Webb Lowe priėmimo jų namuose. Rūtos pusseserė ir mūsų ilgametė vyte Frances Bumila bei jos duktė Susan Bumila-Trautman taip pat buvo jų viešnios. Turėjome progos arčiau susipažinti su akto-re Rūta Lee ir jos vyru. Buvo maloni progą susitikti su Alex Trebeck (televizijos laidos „Jeopardy“ vedėju) ir komedijine akto-re Joanne Worley (varjetė „Laugh-In“).

Lietuvos Vyčių organizacijos 2014 metų seimas/suvažiavimas buvo darbingas, sėkmingas ir visiems dalyvavusiems itin įsimintinas.

Iki malonaus pasimatymo ateinančiais metais Lietuvos Vyčių organizacijos 102-ajame suvažiavime/seime, vyksiančiame Orlando, Florida, 2015 m. rugpjūčio 6-9 d.!

Lietuvos Vyčiai, Šv. Kazimiero parapijiečiai ir svečiai

Vištu karalijos kontekste, skirtingai nuo K. Graužinio liudijimo J. Budriui, Urugvajaus lietuvių būta ir žemės ūkyje. Kairysis žurnalistas L. Valbasys pamatė daugiau nei diplomatas. Jis aprašo štai tokius vaizdus iš 1954 m. kelionės pas Urugvajaus lietuvius:

Vieną dieną draugai Valioniai išodino mane ir Šabrinskus į mašiną ir nugabeno pas vieną pirmųjų Urugvajaus lietuvių organizacijų steigėjų ūkininką Joną Likšą. Abu Likšos pusamžiai, malonūs žmonės. Turėjo jie 15 ha ūkį, laikė 13 raguočių ir 3 arklius. Pasišnekėję, pasivašinėję mate ir įvairiais šeiminkų daržo vaisiais, grįžome į miestą.

Nuo čia prasidėjo ilgesnė mūsų kelionė pas kitus ūkininkus. Aplankėme du gerai gyvenančius bičiulius – ukmergiškį Povilą Rindzevičių ir šiaulietį Jurgį Baškį. Jie turėjo gražų gyvenamą namą, sodą ir žemei dirbti mašinas: traktorių, bulviakasė... Jų ūkelis labai gražioje vietoje, šalia plento, netoli Montevideo aerouosto Karasko.

Buvome pas traktiečius – Antaną ir Juozą Kluževičius. Jų ūkeliai po 6–8 hektarus ištaisai užsodinti vaismedžiais, tarp kurių augina bulves ir daržoves.

Geriausiai sutvarkytas buvo Antano Žemetskio 8 ha ūkelis. Tuo metu šeiminkas burzgino raudoną traktoriuką po lauką, užsodintą obelėmis, persikais ir vynuogienojais. Kieme smygsojo aukštas radio antenos stiebas, o toliau – elektrai gaminti prietaisais.

Kai iš tolo pamatčiau baltas mūro sienas ir šiaudais dengtą stogą, nustečiau. Juk tai tikras lietuviškas vienkiemis. Jo šeiminkas – šiaulietis Adolfas Jenkauskas, kaip jis pats pasakojo išsikūręs prieš dvidešimt metų. Turi traktorių, pi aunamąją...⁴¹⁷

Kaip ir prieš pusę šimto metų lietuviams imigrantams išsisknijimas ant žemės buvo simboliškai svarbus aktas. Tačiau šie liudijimai neturi klaidinti: tiek Šiaurės Amerikoje, tiek po Pietų Kryžiumi tokių sėkmingų ūkininkų lietuvių kolonijose buvo absoliuti mažuma. Jie buvo lyg kokie išsisknijimo naujose tėvynėse misionieriai. Taip atrodė net kairiujų pažitūru žurnalistui.

Kad ir kokie rūpesčiai ir materialinio gyvenimo sunkumai būtų prislėgę Argentinos, Brazilijos ar Urugvajaus lietuvius, kad ir kokį socialinį politinį ir tautinį slėgį būtų jie karo metais jautę, palyginti su Lietuvos patirtomis tragedijomis tai buvo švelnus likimo ženklai. Karo metu Argentina buvo bene arčiausiai nacių Vokietijos, kurios povandeniniai laivai, o ir vėlesni nacių pabėgėliai La Platoje jautėsi gana jaukiai. Brazilija svyravo tarp kariaujančių pusių. Jos vyriausybėje būta ne tik provokiškų sentimentų, bet ir vokiečių diasporos atstovų. Vis tik karo pabaigoje didžiausia Pietų Amerikos šalis prisidėjo prie antinacinės koalicijos. Urugvajus visad buvo svarbiausia britų atspara kontinente, o karo metu bandė žvalgytis neutraliteto link. Demokratija čia laikėsi ilgiausiai, kol ir ją 8 deš. pradžioje pakirto karinė dešiniųjų chunta. Visa tai buvo svarbios tautinių ir socialinių lietuvių diasporos problemų aplinkybės. Visose trijose šalyse būta daugiau mažiaus panašių tendencijų: viena, siekimas iš imigrantų margumyno konsoliduoti labiau susitelkusias nacijas, kita – neleisti komunistams pernelyg įsiviešpatauti visuomenėje.

Brazilijoje karo metu buvo uždrausta atskirų tautinių imigrantų bendrųjų švietimo jų kalbomis sistema. Lietuviams tai buvo didelis smūgis – buvo pakirstos visos organizacinės

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

142

veiklos šaknys. Kita vertus, visose trijose šalyse lemtingu laikytinas Lietuvos valstybės žlugimo faktas. Tai reiškė, kad nebebus paramos, kurią labai stipriai juto tenykštės lietuvių bendruomenės. Jos niekad nebuvo tokios pajėgios, save išlaikančios ir net turinčios lėšų paremti, kokia buvo Amerikos lietuvių diaspora. Chorvedys Feliksas Girdauskas po dvidešimties metų prisimins:

Karui prasidėjus Europoje, jo atgarsiai pasiekė visą pasaulį, neišskiriant nė Brazilijos. Brazilijos valdžia karo metu labai suvaržė visų svetimšalių veiklą. Buvo draudžiama svetimom kalbom kalbėti, daryti susirinkimus, susibūrimus, uždrausta svetimšalių spauda ir kita. To pasėkoje ir „Vyčio“ /choro/ gražiai pradėta veikla atsimušė į karo ištiestą spygliuotų vietų užtvarą. (...) Kita vertus šis, tarp savęs susigyvenęs vienetas, per eilę metų išliko beveik nepasikeitęs. Mažai kas iš choro pasitraukė, bet ir naujų jėgų į chorą

neįsijungė. Čia ir buvo liepto galas. Nuo 1950 metų, kai dėl įvairių priežasčių choro eilės praretėjo, jau buvo neįmanoma daugiau viešai pasirodyti, nors bažnyčioje vis dar giedojo...⁴¹⁸

Argentinoje ir ypač Urugvajuje viešo tautinio veikimo sąlygos buvo geresnės, tačiau juk negalima užmiršti, kad būtent Brazilija buvo šalis, kurios migracijos vėjai buvo nubloškę didžiausią skaičių lietuvių. Čia gana dramatiškai klostėsi jų likimai. Sistema, kuri buvo pradėta kurti nepriklausomos Lietuvos Vyriausybės ir visuomenės rūpesčių, buvo gerokai apardyta, tačiau vis dar buvo atspara pritilusiai lietuviškai veiklai. San Paulo Vila Zelina gražėjo nepaisant visų didžiosios politikos posūkių: darbštieji lietuviai kaupė savo turta, lipdė priestatėlių prie priestatėlio, kol viso lietuviško rajono namukai ėmė nebetilpti nedidukuose sklypeluose.

Daiktiškais, ūkinis lietuvių gyvenimas gerėjo lygia greta su asimili-

acijos procesais. Etnolingvistinis išievių atsparumas buvo silpnėsnis nei ekonominis gajumas. Prie tokių tendencijų galėjo prisidėti ir šioje knygoje aprašyta sąmoninga valdžios integracinė politika. Brazilijoje per visus karo ir pirmuosius du pokario metus nebuvo lietuviškų laikraščių. Kaip sakė Amerikos lietuvių istorikas S. Michelsonas, *lietuvių kolonija buvo akla ir kurčia*. Anot jo,

... penkerių metų karas atšaldė lietuvius nuo spaudos, dėl to ir karui pasibaigus, ir atgavus laisvę savo laikraščiams leisti, lietuviai nesiskubino juos atgaivinti. Mūsų žmonės jau buvo pramokę vietinės kalbos ir tenkinosi brazilų laikraščiais. Šiuo kartu lietuvių spaudos klausimas rodėsi sunkesnis, negu pirmaisiais ateivystės metais. Tada mūsų ateiviai gyveno dar Lietuvos dvasia, nemokėjo kitos kalbos, ilgėjosi lietuviškos spaudos, ir kiekvienas naujai pasirodęs laikraštis visada rasdavo skaitytojų ir rėmėjų. Dabar gi, po karo sąlygos visiškai pasikeitė: senoji ateivių masė paviršutiniškai „brazilėjo“, galėjo skaityti jau portugalų spaudą, o jų vaikai, užaugę svetimo krašto sąlygose ir papročiuose, daugumoje tapo jau „tikrais“ brazilais.⁴¹⁹

Karo metų įstatymai Brazilijoje buvo stiprus smūgis lietuvių veiklai, o ir grįžus prie pagrindinių demokratiškos sąlygų liko daugelis teisinių normų, kurios itin nepalankiai veikė kolonijas San Paule ir Rio de Žaneire. Buvo draudžiama ne Brazilijoje gimusiems būti laikraščių redaktorais. 1947 m. lietuviai išgudrino, padedant vietiniams brazilams, kurie net nemokėjo lietuviškai, rasti draugų, sutikusių formaliai būti vyriausiais redaktorais. Taip kone dešimtį metų ėjo *Žinių* laikraštis, kurį iš tikrųjų redagavo buvęs mokytojas ir dramatiško likimo žmogus Simas Bakšys. Panašiai pasielgė ir katalikiškojo laikraščio *Mūsų Lietuva* leidėjai. Ilgainiui tik jis vienas išsilaukė, o *Žinios* sustojo. Tarsi lietuviškos kolonijos pasimetimo gija buvo S. Bakšio klajonė: jis patraukė į džungles ieškoti aukso, ir niekas po to apie jį nieko nebegirdėjo. Liko tik jautrus prisiminimas kunigo Antano Saulaičio SJ pasakojimuose.

417. Valbasys, Linas. Penkiasdešimt metų tropikuose, p. 205.

418. Girdauskas, Feliksas. „Vytiš“ Pietų Kryžiaus žemėje. In: *Lietuvių imigracijos Brazilijon penkiasdešimtmetis*, p. 51.

419. Michelsonas, Stasius. *Lietuvių išieivija Amerikoje*, p. 446.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

SMILGA 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929
EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
KUNIGAİKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450
BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

TEATRŲ IR KONCERTŲ SALĖSE

Figaro čia, Figaro ten

Susannos vaidmeniu debiutavo Lisette Oropesa. Russell Jenkins/Ravinia nuotraukos

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Mozart „Figaro vedybos“ buvo operos žanro revoliucija, ir ne vien dėl siužeto vingių. Pirmą kartą istorijoje muzika kalbėjo tikrų gyvenimiškų pėsonažų lūpomis, atskleidė jų dvasines būsenas, jų psichologiją. Pasak R. Wagner, „Figaro vedybos“ – išlaisvinta *opera buffa*, pavirtusi muzikine komedija – *Commedia per musica* (beje, taip ir pavadintas Lorenzo da Ponte libretas). Nė viena opera, sukurta iki „Figaro vedybų“, nepriylgsta pastarajai savo muzikine kalba – čia regime išstobulintus ansamblius, naujoviškas, žavingas melodijas, naujomis spalvomis pražydusį turtingą orkestrą. Opera nuginkluoja savo tobula darna tarp teksto ir muzikos, o gracingumas ir išdidumas yra apgauti kone nežemiškos auros. Ši savo kūrinį Mozart parašė vos per mėnesį, gi antrojo veiksmo finalas pareikalavo tik dviejų dienų!

Vienuolika operos veikėjų sudaro unikalią charakterių galeriją; jie užima skirtingą padėtį visuomenėje ir yra labai skirtingi žmonės. Esminė operos „Figaro vedybos“ ašis yra visagalė meilė, besiskleidžianti pačiais įvairiausiai atspalviais: tai Grafo geismas ir meilės nuotykių troškimas, Cherubino išsimylėjimas į pačią Meilę, nostalgios Grafienės pastangos susigražinti išblėsusius jausmus, Figaro apsidės aštrus pavydas, nekantrus Susannos laukimas... Meilė apima visus siužeto posūkius, visus tamsiausius Grafo Almavivos dvaro kampelius.

Rašydamas šią operą Mozart galėjo gilintis į savo realistinę, tačiau atldižią filosofiją apie vyrų ir moterų santykius, jų meilę, pavydą, ambicijas, lūkesčius, troškimus, silpnybes. Tai maištinga komedija apie socialinę ir seksualinę įtampą, kuri džiaugsmingai dingsta finale. Taip, šis kūrinys – apie meilę ir politiką XVIII a. Europoje.

Tačiau prisimindamas Andriaus Mamontovo dainą „Meilės niekad nebus per daug“ klausiu savęs ir kitų – ar Čikagai nebus per daug „Figaro“? Dar kovo mėnesį mes stebėjome naują „Le Nozze di Figaro“ pastatymą Lyric Operos scenoje, ir praėjus vos penkiems mėnesiams šio veikalo sceninį variantą matome Ravinia festivalyje. Nors ir koks bebūtų smagus šis kūrinys, manau, kad neatšizvelgta į ne tokios jau gausios rimtosios muzikos mėgėjų „vėjų mieste“ poreikius. Kam kartoti? Nejaugi daugiau nėra ką statyti?

Spektaklio Ravinia festivalyje puošmena – Čikagos simfoninis orkestras (kažkaip išsprautas į mažą Martin teatro scenos erdvę!), apie kurio meistrišką grojimą nė pusės blogo žodžio negali pasakyti. Maestro James Conlon taip ugningai dirigavo, kad antrajame veiksmo net savo batutą pametė (dirigentą žaibiškai išgelbėjo violončelininkas). Buvo ir malonių staigmenų – visų pirma tai pirmą kartą Ravinia dainuojanti Lisette Oropesa (Susanna). Mane ji tikrai sužavėjo. Jos sopranas šviesus, žavingas, vaidyba šmaikšti, koketiška. Jos Susanna buvo puiki pora John Relyea Figaro. Didelio ūgio bosas-baritonas žiūrovų veiduose sukėlė ne vieną šypseną, o ir klausytis jo buvo malonu. Figaro čia, Figaro ten?..

Cherubino – Renee Rapier

R. Meilutytei – dar vienas auksas, o G. Titeniui – bronz!

Lietuvė Rūta Meilutyte Nandzinge (Kinija) vykstančių anturjų jaunimo (iki 18 metų) vasaros olimpinių žaidynių merginų 100 m plaukimo krūtine varžybose rugpjūčio 20 d. iškovojo antrą aukso medalį.

17-metė olimpinė ir pasaulio čempionė atkarpa įveikė per 1 min. 5,39 sek. ir antrąją vietą užėmusią kinę He Yun (1 min. 7,49 sek.) aplenkė daugiau nei 2 sek. Bronzą iškovojo ukrainietė Anastasija Maliavina (1.08,16).

Tuo tarpu Berlyne (Vokietija) vykstančio 32-ojo Europos plaukimo čempionato vyrų 100 m plaukimo krūtine varžybose Lietuvos atstovas Giedrius Titenis rugpjūčio 19 d. iškovojo bronzos medalį.

25-erių metų anykštėnas finale atkarpa įveikė per 59,61 sek.

Nugalėjo britas Adam Peaty (58,96 sek.), o sidabrą pelnė jo tėvynainis Ross Murdoch (59,43 sek.).

Giedriui Titeniui – Europos plaukimo čempionato bronz

EPA-ELTA nuotr.

DRAUGAS NEWS

Prenumeruokite sau, savo vaikams, draugams, vaikaičiams!

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Miestas, Valstija Zip _____

El. paštas _____

Čekį rašyti ir siųsti: Draugas News, 4545 W 63 St, Chicago, IL 60629

Arba prenumeruokite tinklalapyje: www.draugasnews.org

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-940-5264.**

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šeimose. Geros rekomendacijos. **Tel. 630-863-1168.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai. **Tel. 773-615-5235.**

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo dienomis arba naktimis. Didelė darbo patirtis, vairuoja. **Tel. 708-955-3690.**

■ Moteris ieško vyresnių žmonių priežiū-

ros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba, geros rekomendacijos. **Tel. 773-329-9918**

■ Moteris, turinti ilgametę žmonių priežiūros darbo patirtį, ieško darbo su grįžimu arba su gyvenimu. Kalba angliškai, turi automobilį ir labai geras rekomendacijas. **Tel. 630-664-2777.**

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo. Vairuoja, kalba lietuviškai, angliškai, rusiškai, lenkiškai. **Tel. 773-387-7232.**

■ Dirbanti, rami, pagyvenusi moteris ieško išsinuomoti kambarį pietiniuose Čikagos rajonuose. **Tel. 708-789-3377**, palikti žinutę.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Rugpjūčio 24 dieną, tuoj po šv. Mišių**, Lemonto Kryžių kalnelyje bus šventinamas Lietuvos Dukterų draugijos koplytstulpis „Į šviesią ateitį“, kurį padarė ir paaukojo dr. Romas Povilaitis. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti šventinimo apeigose. Po to galėsime pabendrauti PLC rengiamoje gegužinėje.

■ **Čiurlionio galerija Jaunimo centre** (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) rugsėjo 5 d., penktadienį, maloniai kviečia į 2014–2015 metų sezono atidarymą – į jungtinę Daivos Karužaitės, Virgijūnos Norbuta, Leonos Petreikytės-Siliūnienės ir Magdalenos Stankūnės parodą „Sudie, brangioji vasara“. Pradžią 7:30 val. v.

■ **Mokslo metų atidarymas Čikagos lituanistinėje mokykloje** (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) vyks rugsėjo 6

d., šeštadienį, 10 val. r. Maloniai kviečiame atvykti mokinius ir tėvelius. Čikagos lituanistinei mokyklai reikalingi mokytojai. Kreiptis į mokyklos direktorę Laimą Apanavičienę el. paštu laimaa@hotmail.com arba tel. 708-296-3192.

■ **Rugsėjo 28 d. 12:30 val. p. p. Lemon**to didžiojoje salėje Lietuvos Dukterų draugija rengia kasmetinius iškilmingus „Rudens pietus“, kurių metu bus pagerbtos dvi ilgametės ir visų pagarbos nusipelnusių buvusios Draugijos pirmininkės Emilija Kieilienė ir Joana Krutulienė. Norintys dalyvauti prašomi iš anksto užsisakyti vietas pas Aldoną Rukuižienę tel. 708-499-4845 arba pas Gražiną Kazėnienę tel. 630-272-9131. Kviečiame visus gausiai dalyvauti, paremti ilgametę Draugijos veiklą. Jūsų laukia gardžios vaišės, nuotaikinga programėlė, loterija.

Džiunglių legenda atgis naujame lietuviškame filme

„Caritas et Amor“ – tai filmas, atgaivinsiantis į užmarštį grimztančią istoriją apie iškilų mūsų tautietį Ferdinandą Aleksandrą Bendoraitį. Tai neeilinių gebėjimų asmenybė, kurios gyvenimas nusidriekė per Lietuvą, Vokietiją, Prancūziją, Braziliją ir Boliviją. Kaip kunigas-misionierius atvykęs į atokias Amazonės džiungles, F. A. Bendoraitis netruko pritaikyti savo medicinos žinių, o aštrų protą, netausodamas jėgų skyrė visą gyvenimą trukusiai filantropiškai veiklai. Padrė Bendoraitis laiko sugebėdavo rasti viskam: nuo kaimelio gyventojų asmeninių problemų ar higienos pamokėlių indėnams iki pirmosios Amazonėje radijo stoties ar indėnų kolonijos nykstančioms gentims. Nors gyvenimas viename skurdžiausių pasaulio regionų lengvas nebuvo, tautiečio darbų sąrašą galime rasti dvi pastatytas ligonines, sustabdytas epidemijas, išrastą laivų-poliklinikų sistemą, plytinę, skurstančiųjų mitybos centrą, pritrauktas milijonines paramas tiek vaistais, tiek pinigais tiems, kuriems pagalbos labiausiai reikėjo.

Apie kino filmo vertą jo gyvenimą režisierius Vytautas Puidokas sužinojo per dėkingą atsitiktinumą, keliaudamas Pietų Amerikos džiunglėse. Gaila, tačiau apie atokiame pasaulio krašte gyvenusio lietuvių darbus Lietuvoje žinoma labai mažai. Dokumentinio filmo „Caritas et Amor“ komanda siekia atgaivinti šią didingą legendą ir su vienu ryškiausių išeivijos lietuvių supažindinti ne tik Lietuvos, bet ir viso pasaulio žiūrovus. „Atokiose Amazonės džiunglėse jis kūrė pasaulį iš naujo, tačiau kaip ir mes visi nuolat balansavo tarp didingų svajonių ir sudėtingos žmogiškos prigimties“ – pasakoja režisierius Vytautas Puidokas.

Filmą kuria prodiuseriai Paulius Juočeris ir Tadas Bojarskas, kurių darbų sąrašą jau ne vienas filmas apie svarbius Lietuvai istorinius įvykius ar asmenybes. Tarp sukurtų filmų „Knygnešys“ (Rež. J. Trukanas, 2011 m.), „Trispalvis“ (Rež. V. V. Landsbergis, 2013 m.) ir šiuo metu paraleliai kuriamas dokumentinis filmas apie Vytautą Kernagį. „Caritas et Amor“ režisieriui V. Puidokui lietuvių gyvenimo svetur tema taip pat labai aktuali, jis yra dokumentikos apie ekspediciją „Misija Sibiras“ autorius.

Kviečiame prisidėti prie filmo kūrimo pasidalinant vertinga medžiaga. Jeigu pažinojote F. A. Bendoraitį asmeniškai, ar turite bet kokios informacijos apie jo gyvenimą, labai prašome susisiekti su mumis. Labiausiai stokojame žinių apie lietuvių misionieriaus gyvenimą iki išvykstant į Amazonės džiungles: Lietuvoje, Vokietijoje, Prancūzijoje. Net ir menkiausia gyvenimo jo detalė mums gali būti svarbi.

Taip pat kviečiame paremti filmo „Caritas et Amor“ kūrimą finansiškai. Filmavimas nėra pigus, filmavimai bus vykdomi Lietuvoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, o didžioji dalis – Pietų Amerikoje. Idėją palaiko ir remia Lietuvos kino centras, tačiau pilnai finansuoti viso gamybos proceso jie negali, todėl mums svarbi net ir mažiausia parama.

Daugiau apie filmą (informacija lietuvių ir anglų kalbomis): www.caritasetamor.com

Su mumis galite susisiekti: Tadas@ironcat.lt +37061436696

Filmo kūrėjai

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolas
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

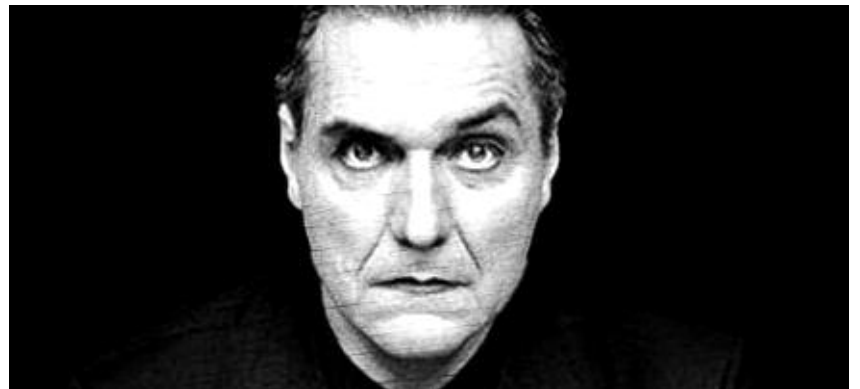
Lietuvių Fondas kviečia į susitikimus su Algirdu Kaušpėdu

Improvizacinis vakaras: pokalbiai, atsiminimai, klausimai ir diskusijos su Algirdu Kaušpėdu – įvairiapusiška asmenybė, architektu, legendinės roko grupės „Antis“ įkūrėju ir dainininku, vienu iš Lietuvos Sąjūdžio iniciatorių, Sąjūdžio tarybos nariu, Vilniaus miesto garbės piliečiu.

Rugpjūčio 22 d., penktadienį, 6:30 val. v.
Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre
14911 127th St., Lemont, IL 60439
Lietuvių Fondo nariams dalyvavimas nemokamas.

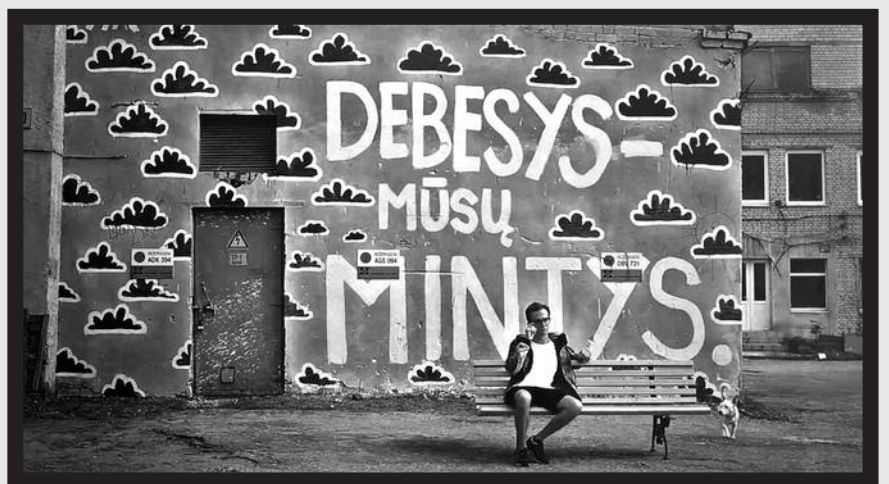
Rugpjūčio 24 d., sekmadienį, 4:30 val. v.
Lietuvos Respublikos ambasadoje JAV
2622 16th St., N.W.,
Washington, D.C., 20009
R.S.V.P. iki rugpjūčio 21 d. agne.bukavickaite@urm.lt
Renginys nemokamas, tačiau raginame visus tapti LF nariais arba papildyti jau esamus LF įnašus.

Rugpjūčio 28 d., ketvirtadienį, 6:30 val. v.
Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate New Yorke
420 Fifth Ave. 3rd Fl.
New York, NY 10018
R.S.V.P. iki rugpjūčio 25 d. duomenys@lithfund.org
Renginys nemokamas, tačiau raginame visus tapti LF nariais arba papildyti jau esamus LF įnašus.

www.draugas.org/kalendarius

Pristatytas „Anties“ dainos vaizdo įrašas

Grupė „Antis“ sukūrė vaizdo įrašą naujausiai ir, ko gero, vienai gražiausiai savo dainų „Debesys“. Kai rugpjūčio pradžioje savo „Facebook“ paskyroje grupė pakvietė gerbėjus į filmavimąsi Vilniuje menų fabriko „Loftas“ kieme, nedaug kas iš susirinkusiųjų įsivaizdavo, ko tikėtis.

Vieną dieną dainos „Debesys“ žodžiai dažais buvo rašomi ant žydrai nudažytos sienos, kuri vėliau buvo gausiai papuošta debesimis. Jau kitą dieną ant šių debesų susirinkusieji surašė savo palinkėjimus ir mintis, todėl naujausiam „Anties“ vaizdo įrašė galima išvysti daug giedrų ir geranoriškų veidų, taip pat perskaityti šiltų ir gražių minčių ir palinkėjimų.

„Antis“ – „Debesys“ (oficialus video): http://youtu.be/_i-skXF9ecY

M. P. 3 info ir nuotr.